

2015

Årsredovisning Länsförsäkringar Östgöta

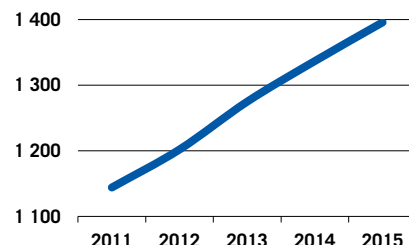
Det finansiella året 2015

Viktiga händelser

- Sakförsäkringsbeståndet har under året ökat med 59 Mkr, motsvarande 4 %. Samtliga rörelsegränar har ökat i sina bestånd. Premien består till 43 % av motor- och trafikförsäkringar.
- Försäkringsersättningar, exklusive driftskostnaden för skadereglering, är 8 % högre, 61 Mkr, än förra året. Främst på grund av ökad affär och stormen Helga. Totala antalet skador har ökat med 8 %.
- Livförsäkringsverksamheten har ökat premieinkomsten med 10 % till 973 Mkr.
- Bankverksamheten har ökat affärsvolymen med 2 700 Mkr eller 13 %. Hypoteksutlåning och sparområdet har stått för merparten av tillväxten.
- Fastighetsförmedlingen är näst största aktör i Östergötland där nästan en tredjedel av förmedlingens affärer har fortsatt att generera affär i Länsförsäkringar Bank.
- Totalavkastningen på bolagets samlade tillgångar blev 6,5 % eller 424 Mkr. Detta främst beroende på en god utveckling i bolagets fastighetsportfölj. Marknadsvärdet på bolagets placeringstillgångar uppgick vid årets slut till 6 957 Mkr.
- Återbäring. Länsförsäkringar Östgöta är ett kundägt bolag. Det goda resultatet i bolaget har medfört att styrelsen fattat beslut om återbäring med 15 %, motsvarande 206 Mkr, av inbetald sakförsäkringspremie.

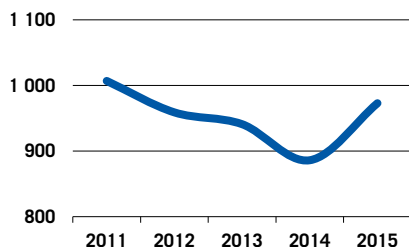
Sakförsäkring

Premiebestånd
Mkr

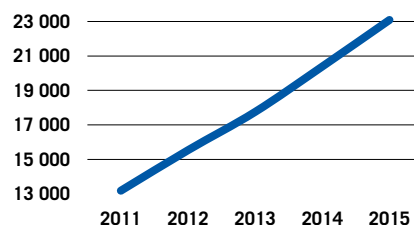
Livförsäkring

Premieinkomst
Mkr

Bank

Affärsvolym
Mkr

1:a

ENLIGT SVENSKT
KVALITETSINDEX

222 308 KUNDER

EN ÖKNING
MED 3 842

206

MILJONER KRONOR I
ÅTERBÄRING

SAKFÖRSÄKRING

Mkr	2015	2014
Premieintäkt	1 261	1 262
Förs.ersättning	-898	-826
Återbäring	-206	-225
Tekniskt resultat	-82	-12
Totalkostnads-%	91	83

MARKNADSANDELAR, %

Privat	59	58
Företag	51	51
Lantbruk	95	95
Antal kunder	190 361	187 783

BANK

	2015	2014
Inlåning	6 807	6 179
Utlåning	1 327	1 362
Bostadsutlåning	13 158	11 475
Spara	1 789	1 337

MARKNADSANDELAR, %

Privat	15	15
Företag	7	7
Lantbruk	33	33
Antal kunder	57 450	54 217

LIVFÖRSÄKRING

	2015	2014
Försäljn. värde	1 477	1 052
Premieinkomst	973	886
Tot. förv. kapital	12 218	11 470

MARKNADSANDELAR, %

Privat	24	26
Företag	28	25
Lantbruk	42	47
Antal kunder	65 143	71 090

SAMMANFATTAT RESULTAT

	2015	2014
Försäkringsrörelsen	-82	-12
Förmedlad affär	12	-1
Kapitalavkastning	386	620
Resultat före skatt	317	607
Balansomslutning	8 025	7 641
Konsolideringsgrad	351	329

Antal anställda	319	303
Antal kunder	222 308	218 466

Innehåll

Inledning

- 2 Det finansiella året 2015
- 4 Vd har ordet

Verksamheten

- 6 Förvaltningsberättelse

Finansiella rapporter

- 12 Femårsöversikt för koncernen
- 13 Resultaträkning för koncernen
- 14 Resultaträkning för moderbolaget
- 15 Rapport över totalresultat
- 16 Resultatanalys för moderbolaget
- 17 Balansräkning för koncernen
- 18 Balansräkning för moderbolaget
- 20 Rapport över förändringar i eget kapital
- 21 Kassaflödesanalys
- 22 Noter och kommentarer

Bolagsstyrning

- 53 Bolagsstyrningsrapport
- 59 Revisionsberättelse
- 60 Styrelse och sekreterare
- 61 Ledning och revisor
- 62 Fullmäktige
- 63 Ord och uttryck

Bolagsstämma 2016

Ordinarie bolagsstämma hålls tisdagen den 22 mars 2016 kl 17:00 på Östergötlands länsmuseum, Linköping.

Redovisningen är framtagen av Länsförsäkringar Östgöta i mars 2016. Styrelse och ledningsgrupp är fotograferade av Lena Holmgren.

Länsförsäkringar Östgöta

Över 222 000 kunder i Östergötland.

Länsförsäkringar Östgöta är ett lokalt kundägt bolag som personligt och enkelt erbjuder privatpersoner och företag tjänster med en unik helhet inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Visionen är att tillsammans med kunder, ägare, anställda och samarbetspartners skapa trygghet och möjligheter i Östergötland.

Bolaget försäkrar ca 59 % av alla hushåll i Östergötland, 52 % av alla bilar och 51 % av alla företag samt har 24 % av marknaden för privata livförsäkringar och 28 % beträffande tjänstepensioner. Bankens affärsvolym var vid årsskiftet cirka 23 miljarder kronor. Antalet kunder i bolaget uppgår totalt till över 222 000. Antalet anställda är 319.

Kort om Länsförsäkringar

Kundägda länsförsäkringsbolag med lokal närvaro.

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB, som är bankens moderbolag. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna, och kundägandets principer utmärker även bankverksamheten. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen – erfaren-

heten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mer värde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet: Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har mer än 3,5 miljoner kunder och cirka 5 900 medarbetare.

Ett år av tillväxt

Vd har ordet | 2015 kan summeras som ett positivt år för Länsförsäkringar Östgöta. Med fortsatt starka insatser har vi lyckats växa vår affär inom såväl sakförsäkring som livförsäkring och bank. Samtidigt har vi haft ett normalt år vad gäller skadekostnader. Vår totala resultatutveckling har därmed varit bra och tillsammans med en stark kapitalutveckling har vi uppnått ett positivt resultat. Det innebär att styrelsen även i år har fattat beslut om att dela ut en återbäring. För 2015 blir återbäringen 15 procent av sakförsäkringspremien.

När vi nu har lagt 2015 bakom oss kan vi konstatera att det för Länsförsäkringar Östgöta har varit ett framgångsrikt år som har präglats av hög aktivitet, kundvård och bra försäljning. Vi har fortsatt fokus på tillväxt och att skapa trygghet och möjligheter för våra kunder och tillika ägare.

Nöjdaste kunderna

Vårt enda uppdrag är att skapa trygghet och möjligheter för våra kunder. Länsförsäkringar Östgöta har över 220 000 kunder, vilket motsvarar drygt varannan östgöte och merparten av länets lantbruk och företag. Att få förtroendet att ha en relation till en så stor andel av östgötarna är något vi är mycket stolta och glada över.

För oss är det viktigt att finnas nära marknaden och lyssna på våra kunder. Utifrån vårt långsiktiga arbete att hela tiden försöka möta kundbehoven, var det extra glädjande att under året få utmärkelser i 2015 års mätning av Svenskt Kvalitetsindex (SKI) – där kunderna gav Länsförsäkringar högsta betyg. Vi tog även emot pris för våra digitala tjänster i framkant.

Fortsatt tillväxt

Under året har Länsförsäkringar Östgöta sammantaget lyckats växa affären inom hela affärsrörelsen – Sak, Liv och Bank. Vi har fortsatt fokuserat på risköversyn, samtidigt som vi hela tiden arbetar med att hålla en hög tillgänglighet och att vara proaktiva i våra kundkontakter. Sammantaget ger detta många positiva effekter för året, liksom ett bra resultat på sista raden.

Vårt premiebestånd har under året vuxit med 59 Mkr, vi har haft en stark volymtillväxt inom banken om drygt 2,7 mdr och vår livaffär har

Normalt skadeår

Skadeåret 2015 kännetecknas av en ökning i antalet skador. I samband med stormen Helgas framfart i Östergötland i början av december drabbades många av våra kunder. För Länsförsäkringar Östgöta är Helga den storm som orsakat den största totala skadan sedan stormen Per 2007. Sammantaget har vi under året hanterat närmare 70 000 skadeärenden. Detta till trots, har vi haft ett skaderesultat helt i linje med budget.

Återbäring 2014 och 2015

Under 2015 var värdet av att vara kund och ägare i vårt lokalt kund-

Att få förtroendet att ha en relation till en så stor andel av östgötarna är något vi är mycket stolta och glada över.

haft en premieinkomst om 973 Mkr. Vi har också en Fastighetsförmedling som gjort en fantastisk resa och som här i Östergötland etablerat sig stabilt i toppen. Fastighetsförmedlingen är viktig på flera sätt för hela affären, inte minst som en bred försäljningskanal.

ägda bolag extra tydligt. Under försommaren kunde vi betala tillbaka delar av 2014 års mycket goda resultat i sakförsäkringsrörelsen till kunderna i form av återbäring. Genom en lyckad återbäringskommunikation, bland annat genom vårt nya kundmagasin ”Östgötarna”, fick vi

chansen att förklara vad som gör oss unika som ett ömsesidigt bolag och ytterligare stärka relationen till våra kunder. För 2015 har styrelsen återigen beslutat att dela ut en återbäring. Totalt kommer drygt 200 Mkr att återbetalas till våra sakförsäkringskunder under hösten 2016.

Vår omvärld

Även om året har präglats av framgångar finns det naturligtvis också utmaningar i omvärlden som vi måste förhålla oss till. Vi har en politisk oro i världen och de största flyktingströmmarna sedan andra världskriget. Situationen påverkar hela Sverige liksom Östergötland och oss som bank och försäkringsbolag, bland annat genom en ökad mängd förfrågningar om att försäkra asylboenden.

Genom att verka i en region med stark tillväxtanda gynnas vi av och kan vara delaktiga i de initiativ som tas i Östergötland.

Konkurrenskraft i det kundägda

Blickar vi framåt räknar vi med en fortsatt bra utveckling även under 2016 inom bolagets alla verksamhetsområden. Vi ser att vår affärsmodell som lokalt kundägt bolag ligger väl i tiden, där allt fler söker sig till aktörer som tar långsiktigt ansvar och arbetar hållbart. Vår ömsesidighet skapar en fortsatt stark konkurrenskraft.

Vi har kompetenta, engagerade och lojala medarbetare som brinner för att möta våra kunder och att skapa kundupplevelser som överträffar för-

väntningarna. Våra produkter är konkurrenskraftiga och vi ligger fortsatt i prisbelönt framkant av den digitala utvecklingen. Det gör att vi känner stor tillförsikt i att vi även fortsatt kommer att kunna möta kundernas och ägarnas behov och förväntningar.

2016 är också året då Länsförsäkringar Östgöta fyller 175 år. Det kommer vi att uppmärksamma på olika sätt genom att lyfta fram och hylla själva anledningen till att bolaget faktiskt finns – idén om att människor går samman och tar långsiktigt ansvar för varandras trygghet och möjligheter.

Sven Eggefall
SVEN EGGEFALK

Vd Länsförsäkringar Östgöta

**Våra produkter
är konkurrens-
kraftiga och vi
ligger fortsatt i
prisbelönt fram-
kant av den digi-
tala utvecklingen.**

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Östgöta avger härmed årsredovisning för 2015, bolagets 174:e verksamhetsår.

Verksamhet

Länsförsäkringar Östgöta är ett ömsesidigt försäkringsbolag som verkar inom Östergötlands län. Privatpersoner, företag och lantbrukare erbjuds heltäckande försäkringskydd inom sak- och livförsäkring samt banktjänster.

Bolaget är marknadsledande i länet inom sakförsäkring.

Verksamheten inom skadeförsäkringsrörelsen bedrivs med egen koncession medan livförsäkring förmedlas till Länsförsäkringar Fondliv, banktjänster och fondsparande till Länsförsäkringar Bank samt djur- och grödaförsäkring till Agria Djurförsäkring. Samtliga dessa bolag ägs av 23 länsförsäkringsbolag gemensamt och ingår i en koncern med Länsförsäkringar AB som moderbolag.

För de förmedlade affärerna har Länsförsäkringar Östgöta ansvaret för kundrelationerna.

Total affärsvolym

Den totala affärsvolymen för bolagets affärer fördelar sig enligt nedan, Mkr:

Tabell 1 - affärsvolym

Sakförsäkring, Mkr	2015
<i>Direkt försäkring:</i>	
Premieintäkt	1 296
<i>Mottagen återförsäkring:</i>	
Premieintäkt	78
Livförsäkring, Mkr	
Premieinkomst	973
Finansiella tjänster, Mkr	
Bank, inlåning	6 807
Bank, utlåning	14 485
Spara (marknadsvärde)	1 789

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Östgöta ingår som ett av 23 ömsesidiga, lokala i huvudsak länsvis verksamma bolag i Länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB (LFAB), som i sin tur äger bland annat Länsförsäkringar Fondliv AB och Länsförsäkringar Bank AB. Länsförsäkringar Östgöta äger 7,46 (7,41) procent av aktierna i LFAB.

Länsförsäkringar Östgöta deltar också i Länsförsäkringsgruppens gemensamma återförsäkringssystem. Av-

given återförsäkring går till LFAB och mottagen återförsäkring kommer därifrån.

Länsförsäkringar Östgöta äger dotterbolagen Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB och Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB som tillsammans utgör koncernen.

Bolaget är självständigt och bolagsformen är ömsesidig, vilket betyder att ägarna utgörs av bolagets sakförsäkringstagare. Dessa har inflytande över verksamheten och väljer 76 fullmäktigeledamöter som företrädare dem på bolagsstämman. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som under året består av sex ledamöter. Därutöver ingår två personalrepresentanter i styrelsen.

Utveckling av bolagets verksamhet, resultat och ställning

Sammanfattning

- Bolagets sakförsäkringsrörelse stärkte ytterligare sin marknadsposition i Östergötland. Premieintäkten ökade med 50 Mkr till 1 296 Mkr under året. Samtliga rörelsegrenar ökade sina premiebestånd, företag och motor med 4 procent, privat och lantbruk med vardera 5.
- Skadorna år 2015 ökade i antal och kostnad jämfört med föregående år. Antalet skador ökade med 8 procent, till 69 600 skador. 38 (29) skador över 1 Mkr inrapporterades under året och totalkostnaden för dessa uppgick till 137 (93) Mkr.
- Koncernens försäkringstekniska resultat före återbäring och rabatter uppgick för 2015 till 124 (212) Mkr. Högre skadekostnad var den främsta orsaken till resultatförsämringen.
- Koncernens finansportföljer uppvisade ett resultat på 424 (649) Mkr, inklusive interna hyror men före förvaltningskostnader, kalkylränta till försäkringsrörelsen samt finansiella effekter i den mottagna återförsäkringen. Totalavkastning på koncernens samlade tillgångar var 6,5 (12) procent. Resultatet berodde främst på en god utveckling i bolagets fastighetsportfölj.
- Bolagets bankverksamhet utvecklades volymmässigt positivt under 2015. Affärsvolymen, det vill säga den samlade förändringen av inlåning, utlåning och fondkapital, ökade med 13 procent eller 2,7 Mdr till totalt 23,1 Mdr. Verksamhetens resultat förbättrades till 11,3 (0,2) Mkr vilket främst berodde på ökade volymer.
- Bolagets försäljningsverksamhet inom livområdet hade en god utveckling under året. I förhållande till 2014 förbättrades försäljningen med 40 procent och premieinkomsten ökade med 10 procent till 973 Mkr. Livverksamhetens resultat uppgick till 1,2 (-0,9) Mkr.
- Det sammanlagda affärsresultatet före återbäring för sak- och livförsäkring samt bankverksamheten uppgick till 137 (205) Mkr. Koncernens resultat före skatt blev en vinst på 317 (607) Mkr. Det svagare

resultatet berodde främst på en högre skadekostnad samt en lägre kapitalavkastning.

- Bolagets styrelse fattade beslut om återbäring på 15 procent av inbetald premie. Detta innebär att 206 Mkr kommer att återbetalas till bolagets kunder under hösten 2016. Efter lämnad återbäring har bolaget en fortsatt stark finansiell ställning.
- Under året fortsatte bolaget förberedelserna av implementeringen av försäkringsbranschens nya regelverk Solvens II som trädde i kraft första januari 2016.
- Länsförsäkringar Östgöta var fortsatt franchisegivare åt Länsförsäkringar Fastighetsförmedlings verksamheter i Östergötland. Fastighetsförmedlingen var under 2015 länets näst största mäklare av villor och fritidshus.

Premieintäkt och marknad

Premieintäkten före avgiven återförsäkring uppgick till 1 374 Mkr (1 529) Mkr. Uppdelningen av premieintäkten mellan direkt försäkring och mottagen återförsäkring framgår av tabell 2.

Tabell 2 - premieintäkt

Premieintäkt, Mkr	2015	2014
Direkt försäkring	1 296	1 246
Hem, villa, fritidshus	317	305
Företag, kommun, lantbruk	373	365
Motorfordon	337	319
Trafik	223	216
Olycksfall	45	42
Mottagen återförsäkring:	78	284
Avgiven återförsäkring	-113	-267
Premieintäkt efter avgiven återförsäkring	1 261	1 262

Premieökningen i den direkta affären blev 50 Mkr eller 4 procent. Motsvarande ökning under 2014 var 84 Mkr och 7 procent.

Den viktigaste skillnaden till den stora avvikelsen mellan åren är från 2014 då bolaget tog över LFABs trafikreserv. Detta övertagande gav upphov till två engångseffekter i resultatet, dels ökade premieintäkten i den mottagna återförsäkringen med 207 Mkr till 284 Mkr, dels fick bolaget en högre premiekostnad i den avgivna återförsäkringen med motsvarande 154 Mkr till 267 Mkr.

Marknadsandelarna för bolagets sakförsäkringar redovisas i tabell 3. Redovisningen avser bolagets marknadsandelar i Östergötlands län.

Tabell 3 - marknadsandelar

Marknadsandelar, %	2015	2014
Direkt försäkring		
Hem	52	50
Villahem	68	67
Fritidshus	79	85
Trafikförsäkringspliktiga fordon totalt, privat	54	53
Trafikförsäkringspliktiga fordon totalt, företag	43	45

Skador

Skadeåret 2015 medförde ökat antal skador jämfört med föregående år. Antal skador ökade med 8 procent till 69 600, främst beroende på ökad skadefrekvens och stormen Helga. Även skador som översteg 1 Mkr ökade till 38 (29) stycken. Kostnaden för dessa skador uppgick till totalt 137 (93) Mkr.

De totala försäkringssättningarna efter avgiven återförsäkring, inkl mottagen återförsäkring, ökade till 898 Mkr (826) Mkr. Skadekostnaden för 2015 i den direkta försäkringsaffären blev 842 Mkr (736) Mkr.

Två skador med en skadekostnad som översteg bolagets självbehåll inrapporterades. Stormen Helga som drabbade hela länet samt en brand i lantbruksverksamhet utanför Norrköping. Totalkostnad för dessa skador var 44 Mkr. Två större fordonsstölder inrapporterades med en totalkostnad på 7 Mkr.

I direkt försäkring, exklusive Motorfordon, inträffade 34 500 (33 000) skador. Skadekostnaden, exklusive skaderegleringskostnader, beräknas uppgå till 463 (401) Mkr.

För motorfordonsförsäkring, inklusive Trafik, inträffade 31 000 (27 900) skador. Skadekostnaden för motorfordonsförsäkring, exklusive skaderegleringskostnader beräknas uppgå till 379 (326) Mkr.

Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador medförde en positiv resultat effekt på 48 (-146) Mkr. Resultatanalysen redovisar hur avvecklingsresultatet är fördelat på olika produktområden.

Livförsäkring

Försäljningen ökade med 40 procent och bolagets premieinkomst ökade med 10 procent jämfört med 2014. Totalt förvaltad kapital fortsatte att öka och uppgick vid årsskiftet till 12,2 mdr. Livförsäkringsverksamheten uppvisade ett resultat på 1,2 (-0,9) Mkr.

Tabell 4 - livförsäkringsverksamheten

Mkr	2015	2014
Försäljningsvärde	1 477	1 052
Premieinkomst	973	886
Förvaltad kapital	12 218	11 470

Bank

Bankverksamheten i Länsförsäkringar Östgöta hade under året en positiv tillväxt och affärsvolymen ökade med 13 procent eller 2 700 Mkr till 23 100 Mkr. Hypoteksutlåning och sparaområdet stod för merparten av tillväxten och verksamhetens resultat förbättrades till 11,3 (0,2) Mkr efter kreditförluster. Detta främst beroende på ökade volymer.

Tabell 5 - bankverksamheten

Mkr	2015	2014
Antal kunder (st)	54 450	54 217
Antal vardagsekonomikunder	30 200	27 974
Inlåning	6 807	6 179
Utlåning	14 485	12 870
Spara	1 789	1 337
Affärsvolym	23 081	20 386

Fastighetsförmedling

Fastighetsförmedlingen i Östergötland finns representerade i Linköping, Motala, Norrköping, Mjölby och Kisa, det vill säga på samtliga orter där bolaget har kontor. Marknadsandelen sjönk under året från 20,5 procent till 19,8 procent.

Tabell 6 -fastighetsförmedling

Mkr	2015	2014
Antal försäljningar i länet	669	578
Andel av total marknad i länet %	19,8	20,5
Andel finansiering till LF Hypotek %	30,0	30,7

Kapitalförvaltning

Finansåret 2015 präglades generellt av svaga finansmarknader. Världsindeks för aktier, MSCI World, var oförändrad (i lokal valuta) medan Stockholmsbörsen steg med 6 procent. Svenskt ränteindex avslutade också året oförändrat jämfört med 2014.

Den svenska kronan försvagades mot den amerikanska dollarn och japanska yen men stärktes mot euron under 2015. Då bolagets utländska aktieinvesteringar förvaltas med öppna valutapositioner hade detta sammantaget en positiv effekt på finansresultatet.

Utvecklingen i bolagets fastighetsinvesteringar hade en positiv utveckling under året. Egna fastigheter hade en totalavkastning på 13 procent medan innehavet i Humlegården avkastade 24 procent. Den sammanlagda avkastningen på hela fastighetsportföljen blev 214 Mkr eller 16 procent.

Marknadsvärdet på bolagets placeringstillgångar uppgick vid verksamhetsårets slut till 6 957 (6 539) Mkr.

Totalavkastningen på förvaltade tillgångar visas i tabell 7. Driftsresultatet för direktägda fastigheter i tabellen inkluderar 12,7 Mkr i interna hyror. I totalresultatet exkluderas finansiella resultat i den mottagna återförsäkringen. Posten likvida medel i tabellen avser moderbolagets bankmedel. Övriga poster avser koncernnivå.

Resultat

Årets sammanlagda resultat för koncernen före skatt uppgick till 317 (607) Mkr och efter skatt till 263 (479) Mkr. Försäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter uppgick till 124 (212) Mkr. Försäkringsrörelsens tekniska resultat efter återbäring och rabatter uppgick till -82 (-12) Mkr. Summan av bolagets försäkringstekniska resultat före återbäring och rabatter samt resultaten i liv- och bankaffären uppgick till 137 (205) Mkr.

Tabell 7 -totalavkastningstabell

Tillgångsslag	Marknads- värde 2014- 12-31	Omplac. Ins/Uttag	Marknads- värde 2015- 12-31	Direkt- avkastning	Resultat	Total- avkastning	Vikt 2014- 12-31	Vikt 2015- 12-31
Ränteportfölj	2 108 767	-34 903	2 089 142	58 594	15 278	0,7%	32,3%	30,0%
Penningmarkn & Obligationer	1 783 025	101 360	1 901 526	54 979	17 142	11,6%	27,3%	27,3%
Likvida medel	325 742	-136 263	187 616	3 615	-1 864	-1,1%	5,0%	2,7%
Aktieportfölj	3 080 174	66 210	3 340 602	48 881	194 220	6,2%	47,1%	48,0%
Svenska aktier	668 994	17 757	712 794	27 245	26 043	3,9%	10,2%	10,3%
Utländska aktier	1 097 393	-6 506	1 158 089	21 552	67 204	6,2%	16,8%	16,7%
LF AB	1 244 894	52 845	1 394 689	0	96 951	7,6%	19,0%	20,1%
Övr. onoterade innehav	68 894	2 114	75 030	84	4 022	5,7%	1,1%	1,1%
Alternativa investeringar	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Fastighetsportfölj	1 350 605	-38 232	1 526 895	38 232	214 522	16,1%	20,7%	21,9%
Direktägda fastigheter	967 850	0	1 052 150	38 232	122 532	12,9%	14,8%	15,1%
Fastighetsbolag	382 755	0	474 745	0	91 990	24,0%	5,9%	6,8%
Totalt	6 539 546	31 307	6 956 639	145 707	424 020	6,5%	100%	100%

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess slut

Som ny verkställande direktör i bolaget anställdes Sven Eggefall. Han tillträdde 2015-03-01 och kommer närmast från tjänsten som vd för Wasa Kredit, som ingår i länsförsäkringsgruppen.

Under året har nya redovisningsprinciper införts beträffande olycksfallsförsäkringen. Från och med den 1 januari 2015 diskonteras bolagets försäkringstekniska avsättningar i olycksfallsförsäkringen. Genom denna diskontering nuvärdesberäknas framtida förväntade kassaflöden från olycksfallreserven till balansdagen.

Bolagets styrelse fattade i januari 2016 beslut om återbäring på 15 procent av inbetald premie. Detta innebär att 206 Mkr kommer att återbetalas till bolagets kunder och ägare under hösten 2016.

Förväntad utveckling för 2016

Enligt bolagets målsättning bör sakförsäkringsrörelsen efter rabatter men före mottagen återförsäkring ge en marginal på cirka 5 procent av premieintäkten. Det kan komma att infrias om skadeutvecklingen blir enligt de senaste årens genomsnittliga utfall. Avkastningen på bolagets placeringstillgångar antas bli cirka 3 procent för 2016.

Solvens II - riskbaserade verksamhetsregler

Inom EU nåddes under år 2009 en överenskommelse om ett moderniserat och mer enhetligt riskbaserat regelverk för försäkringsbolag på den europeiska försäkringsmarknaden. Avsikten med regelverket är att ge ett förbättrat skydd för försäkringstagarna genom ökade krav på styrning och kontroll och att stärka sambandet mellan ett försäkringsbolags risker och kapitalkrav. De nya reglerna innebär ökade krav på förbättrad riskhantering.

Bolaget har under året fortsatt att implementera regelverket i form av vidare utveckling av den interna kontrollen, riskhanteringssystemet och genomförande av förberedelser inför nya krav på rapportering. Vidare ställer regelverket krav på att ett kapitalbehov skall definieras och beräknas för att bolaget skall kunna möta förekommande risker.

Solvensregelverket tillämpas från och med 1 januari 2016, men redan från och med 2014 började förberedande riktlinjer inför Solvens II följas, vilket bland annat innebär rapportering till tillsynsmyndighet av bolagets framåtblickande bedömning av egna risker, en kvalitativ beskrivande rapport och kvantitativ rapportering av kapitalkravsberäkningar.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som bolaget står inför

Försäkringsrisker

Bolaget tecknar direkt skadeförsäkring och mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom- och olycksfallsförsäkring, egendom-, ansvar-, motorfordon- och tra-

fikförsäkring samt mottagen livåterförsäkring. Bolagets riskportfölj i direkt affär bedöms ha samma riskprofil som tidigare år. Den genomsnittliga skadeprocenten för egen räkning på 72 (74) procent under den senaste 5-årsperioden återspeglar försäkringsrisken.

Den mottagna affären består huvudsakligen av svensk affär. Premieintäkten uppgick under verksamhetsåret till 78 (284) Mkr eller 6 (18) procent av den totala premieintäkten före avgiven återförsäkring. Den viktigaste skillnaden till den stora avvikelsen mellan åren är från 2014 då bolaget tog över LFABs trafikreserv, vilket gav upphov till en engångseffekt på premieintäkten om 207 Mkr i den mottagna affären.

Den största risken i mottagen affär är på 2,8 miljoner euro eller cirka 26 Mkr vilket är oförändrat från föregående år.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de övriga länsbolagen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen - per riskslag - fastställda belopp (självybehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen har som syfte att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Aktiekursrisker

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser, detta oavsett om förändringarna orsakas av faktorer relaterade till en enskild specifik aktie eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas på marknaden.

Totalt har bolaget en exponering av noterade aktier på cirka 1 871 Mkr. Bolaget begränsar risken i aktieportföljen genom att investera i olika bolag, branscher och geografiska regioner.

Valutarisker

Valutarisker uppgår till 17 procent av placeringstillgångarna och återfinns i bolagets positioner av utländska aktier. De totala valutapositionerna uppgick på balansdagen till 1 158 Mkr investerade i fem olika valutor. Dessa positioner är helt öppna. USD-exponeringen svarar för 64 procent av de utländska valutorna eller 11 procent av det totala placeringskapitalet. Placeringarna i EUR, GBP och CHF var 17, 10 respektive 7 procent av de utländska valutapositionerna. Som andel av det totala placeringskapitalet var positionerna i EUR, GBP och CHF 3, 2 respektive 1 procent. För ytterligare information avseende bolagets hantering av valutarisk, se not 2.

Ränte- och kreditrisker i obligationsportföljen

Ränterisken i bolagets obligationsportfölj var vid årsskiftet 2 procent. Detta innebär att obligationernas marknadsvärde förändras med 2 procent om marknadsräntan förändras med 1 procent.

Investeringar i räntebärande papper sker till övervägande del i instrument utgivna av stat, företag eller kreditinstitut som av externa bedömare, i enlighet med en internationell rating, betraktas som säkra. Kreditrisken i ränteportföljen får därför anses vara låg.

Kreditrisker för bank

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras ersättningen för den förmedlade bankaffären. Enligt detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Östgöta ska stå för 80 procent av konstaterade kreditförluster på de lån bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Avtalet innehåller en begränsning vilken innebär att avräkning av kreditförluster maximalt kan ske till det framtida värdet av samtliga utbetalningar av provisionsersättning från LF Bank.

För att ta hänsyn till framtida kreditrisker och därmed framtida ersättningsbortfall från Länsförsäkringar Bank görs reserveringar löpande. Principen är densamma som ovan, det vill säga Länsförsäkringar Östgöta står för 80 procent av de nedskrivningar som görs av Länsförsäkringar Bank. Under 2015 gjordes en återvinning av tidigare gjorda nedskrivningar på 0,5 Mkr. Konstaterade gjorda nedskrivningar under året uppgick till 2 Mkr och hade framför allt sitt ursprung i företags- och lantbruksengagemang. Kreditförlusternas andel av total utlåningsvolym uppgick till 0,2 procent.

Kreditrisken i de lån som bolaget förmedlar bedöms generellt vara låg på privatmarknaden men något högre på företags- och lantbrukssidan beroende på högre volymer och belåningsvärden mot den enskilda kunden.

I not 2, om risker och riskhantering, lämnas en mer ingående redogörelse över bolagets riskorganisation, arbetsätt och riskhantering.

Information om icke-finansiella resultatindikatorer

Miljö

Länsförsäkringar Östgöta är miljöcertifierat enligt ISO 14001. Bolaget har som tjänsteföretag en förhållandevis liten egen miljöpåverkan.

Bolagets miljöpolicy anger att Länsförsäkringar Östgöta löpande ska förbättra sitt eget agerande för att verka för ett hållbart samhälle. Bolaget följer miljölagar och andra krav som ställs och minimerar sina egna utsläpp av miljöföroreningar. Bolaget ser även till att dess medarbetare kontinuerligt ökar sina kunskaper om och sin förståelse för den miljöpåverkan som Länsförsäkringar Östgöta har på människa och natur.

Bolaget har genom sitt innehav av bostads- och kontorsfastigheter möjlighet att aktivt påverka energi-

åtgången vid uppvärmning samt även bidra till god avfallssortering. Energibesparande åtgärder har resulterat i ekonomiska besparingar och därmed även vinster för miljön.

Bolaget köper el från förnyelsebara energikällor till sina fastigheter.

Det skadeförebyggande arbete bolaget bedriver är en viktig del av miljöarbetet. När bolaget kan förhindra att en skada uppstår besparas miljön stor påverkan.

Medarbetare

Länsförsäkringar Östgöta har, omräknat till helårsanställda, 317 (300) personer, varav 56 (55) procent kvinnor och 44 (45) procent män. Medelåldern uppgår till 43 (44) år. Av bolagets 34 ledare är 44 (47) procent kvinnor och 56 (53) procent män. Bra ledarskap, värdegrundfrågor, gott arbetsklimat och engagerade medarbetare är viktiga förutsättningar och fokusområden 2015 och framåt.

Värderingar

Länsförsäkringar Östgöta är ett lokalt kundägt bolag som verkar för att vara nära sina kunder och vars enda uppdrag är att ha omsorg om kundernas pengar och trygghet. Utifrån det har bolaget under året fokuserat på ett gemensamt värdegrundsarbete. Samtliga medarbetare har på olika sätt under året arbetat med och samlats kring bolagets värdeord: *engagerade, kundägda, nära och handlingskraftiga*.

Bemanning och kompetens

Genom att arbeta strategiskt och konsekvent med kompetensutveckling ökar bolagets konkurrenskraft, möjligheten att ta tillvara på resurser och kunna möta framtida behov. Under året har ett talangprogram genomförts, i syfte att utveckla och behålla talangfulla medarbetare.

Bemanningsbehovet har varit stort under året och totalt har 45 tillsvidareanställda rekryterats. Under året har ett delvis nytt introduktionsmaterial tagits fram och ett stort fokus har lagts på att genomföra introduktions- och grundutbildningar för nyanställda. Den interna rörligheten har ökat kraftigt under de senaste åren, så även under 2015. Detta skapar möjligheter för medarbetare som vill utvecklas och gå vidare i sin karriär. Alla lediga tjänster utannonseras internt och vid behov externt.

Arbetsmiljö och hälsa

Alla medarbetare erbjuds ett friskvårdsbidrag, för att kunna träna och motionera. Sjukfrånvaron under 2015 uppgick till 3,5 (3,2) procent. Alla medarbetare har en sjukvårdsförsäkring som ger snabb tillgång till privat vård. I försäkringen ingår även sjukvårdsrådgivning, samtalsstöd samt förebyggande hälsotjänster. Både hälsa och prestation följs upp kontinuerligt mellan chef och medarbetare samt i årliga medarbetarundersökningar.

Under året genomfördes hälsoaktiviteter främst med fokus på stress och den psykosociala arbetsmiljön.

Kriskommittén

Bolagets ledningsgrupp ansvarar för bolagets strategiska krisarbete. Ledningsgruppen har en krishanteringsgrupp till sitt förfogande som ansvarar för det operativa krisarbetet. Krishanteringsgruppen består av två skift med totalt 14 medarbetare och leds av bolagets säkerhetschef. Genom kontinuitetsplaner och beredskapsplaner ska bolagets affärskritiska processer fortsätta på en godtagbar nivå tills verksamheten går att återställa till ett normalt läge. Krishanteringsgruppen har under 2015 genomfört en krisövning med på förhand bestämda realistiska scenarier. Syftet med övningen var att testa beredskapsplaner, kontinuitetsplaner och att öva stabsmetodik.

Dotterbolag

Länsförsäkringar Östgöta har två helägda dotterbolag.

Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB är ett värdepappersbolag, inriktat på kapitalförvaltning. Bolaget har fått Finansinspektionens tillstånd att tillhandahålla tjänster inom kapitalförvaltning i enlighet med lag (2007:528) om värdepappersmarknaden 2 kap 1 §, punkt 4 diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument. Bolaget har ett förvaltningsavtal med moderbolaget avseende förvaltning av dess tillgångar. I not 2 redovisas sammansättningen av styrelsen.

Det andra dotterbolaget, Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB, äger aktier i Fastighetsbolagen Humlegården Holding 1, 2 och 3.

Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Östgöta (522001-1224) samt de helägda dotterbolagen Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB (556661-0514) och Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB (556666-1111).

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att 2 235 Mkr balanseras i ny räkning.

Tabell 8 -vinstdisposition

Vinstdisposition	2015
Årets resultat i moderbolaget	98 Mkr
Jämte balanserade vinstmedel om	2 137 Mkr
Summa	2 235 Mkr

Femårsöversikt för koncernen (tkr)

Resultat	2015	2014**	2013	2012	2011
Premieintäkt	1 260 685	1 262 113	1 123 779	1 084 329	1 036 510
Premieinkomst	1 287 064	1 287 335	1 170 739	1 106 520	1 052 532
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	11 147	3 751	28 359	16 173	15 866
Försäkringsärsättningar	-897 957	-825 717	-906 609	-739 998	-778 982
Återbäring och rabatter	-206 533	-224 700	-3	-130 002	-11
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	-82 167	-12 230	6 460	1 680	56 043
Ekonomisk ställning					
Placeringsstillgångar (värderade till verkligt värde)	6 746 182	6 191 527	5 206 523	5 020 529	4 708 478
Försäkringstekniska avsättningar	2 709 628	2 632 118	1 916 292	1 814 597	1 638 270
Konsolideringskapital	4 520 657	4 234 984	3 591 532	3 248 024	3 041 316
Kapitalbas *	4 420 576	4 075 221	3 509 272	3 182 621	2 951 698
Erforderlig solvensmarginal *	248 729	242 413	204 854	193 876	182 481
Konsolideringsgrad	351%	329%	307%	294%	289%
Nyckeltal					
Resultat av skadeförsäkringsrörelsen (efter avgiven återförsäkring)					
Skadeprocent	71%	65%	81%	68%	75%
Driftskostnadsprocent	19%	17%	21%	21%	21%
Totalkostnadsprocent	91%	83%	102%	89%	96%
Resultat av kapitalförvaltning					
Direktavkastning	2,2%	2,6%	1,9%	1,9%	2,8%
Totalavkastning	6,5%	12,1%	8,4%	5,2%	2,2%
Övrigt					
Driftskostnad för egen räkning	-245 337	-216 297	-239 066	-228 822	-217 340
Återstående kapitalavkastning	386 477	620 247	369 054	210 321	58 141
Resultat förmedlad liv-, bank- och fondaffär	12 451	-720	-23 413	-7 371	16 828
Resultat före skatt	316 761	607 297	352 101	204 631	131 011
Årets resultat	262 986	478 555	264 952	258 365	95 773

* Värden avser moderbolaget

** Värden för 2014 har omvärderats med hänsyn till retroaktiv tillämpning av ny redovisningsprincip, se not 1.

Resultaträkning för koncernen (tkr)

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE	Not	2015	2014
	1-2		
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst	3	1 400 606	1 554 643
Premier för avgiven återförsäkring		-113 542	-267 308
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-26 378	-25 222
		1 260 685	1 262 113
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	11 147	3 751
Övriga tekniska kostnader	7	-4 172	-11 380
Försäkringsärsättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsärsättningar	5		
Före avgiven återförsäkring		-841 000	-751 722
Återförsäkrarens andel		32 174	-19 260
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-94 622	-212 224
Återförsäkrarens andel		5 491	157 488
		-897 957	-825 717
Återbäring och rabatter	8	-206 533	-224 700
Driftskostnader	6, 33-36	-245 337	-216 297
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-82 167	-12 230
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-82 167	-12 230
Kapitalavkastning, intäkter	9	251 626	388 990
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9	254 638	325 801
Kapitalavkastning, kostnader	9	-65 041	-90 794
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-43 599	0
Kapitalavkastning överförd till försäkringsrörelsen	4	-11 147	-3 751
Intäkter förmedlad livaffär		47 650	42 760
Kostnader förmedlad livaffär		-46 482	-43 705
Resultat livaffär		1 168	-945
Intäkter förmedlad bank- och fondaffär		136 601	118 573
Kostnader förmedlad bank- och fondaffär		-125 318	-118 348
Resultat bank- och fondaffär		11 283	225
Resultat före skatt		316 761	607 297
Skatt på årets resultat	11	-27 828	-110
Övriga skatter	11	-25 947	-128 632
Årets resultat		262 986	478 555

Resultaträkning för moderbolaget (tkr)

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE	Not	2015	2014
	1-2		
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst	3	1 400 606	1 554 643
Premier för avgiven återförsäkring		-113 542	-267 308
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-26 378	-25 222
		1 260 685	1 262 113
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	11 147	3 751
Övriga tekniska kostnader	7	-4 172	-11 380
Försäkringsärsättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsärsättningar	5		
Före avgiven återförsäkring		-841 000	-751 722
Återförsäkrarens andel		32 174	-19 260
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-94 622	-212 224
Återförsäkrarens andel		5 491	157 488
		-897 957	-825 717
Återbäring och rabatter	8	-206 533	-224 700
Driftskostnader	6, 33-36	-242 081	-213 041
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-78 911	-8 974
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-78 911	-8 974
Kapitalavkastning, intäkter	9	251 626	388 990
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9	162 648	278 695
Kapitalavkastning, kostnader	9	-67 003	-91 425
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-43 599	0
Kapitalavkastning överförd till försäkringsrörelsen	4	-11 147	-3 751
Intäkter förmedlad livaffär		47 650	42 760
Kostnader förmedlad livaffär		-46 482	-43 705
Resultat livaffär		1 168	-945
Intäkter förmedlad bank- och fondaffär		136 601	118 573
Kostnader förmedlad bank- och fondaffär		-125 318	-118 348
Resultat bank- och fondaffär		11 283	225
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		226 065	562 816
Bokslutsdispositioner			
Förändring av säkerhetsreserv		-71 933	-18 500
Förändring av periodiseringsfond		-23 171	10 506
Bokslutsdispositioner	10	-95 104	-7 994
Resultat före skatt		130 961	554 822
Skatt på årets resultat	11	-27 471	0
Övriga skatter	11	-5 657	-127 561
Årets resultat		97 833	427 260

Rapport över totalresultat (tkr)

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT FÖR KONCERNEN

1 januari - 31 december

	2015	2014
Årets resultat	262 986	478 555
Övrigt totalresultat	-	-
Årets övrigt totalresultat	0	0
Årets totalresultat	262 986	478 555

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT FÖR MODERBOLAGET

1 januari - 31 december

	2015	2014
Årets resultat	97 833	427 260
Övrigt totalresultat	-	-
Årets övrigt totalresultat	0	0
Årets totalresultat	97 833	427 260

Resultatanalys för moderbolaget (tkr)

2015

	Sjuk- och olycksfall	Hem och villa	Företag o fastighet	Motor-fordon	Trafik	Summa Direkt försäkring	Mottagen åter-försäkring	Totalt
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat								
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	43 843	303 658	304 652	325 305	204 680	1 182 137	78 548	1 260 685
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	1 117	1 146	1 428	905	2 609	7 206	3 941	11 147
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-40 611	-213 387	-212 572	-246 467	-117 244	-830 280	-67 678	-897 957
Driftskostnader	-9 677	-58 360	-88 897	-51 851	-32 668	-241 452	-629	-242 081
Övriga tekniska kostnader					-4 172	-4 172		-4 172
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före rabatter och återbäring	-5 327	33 058	4 610	27 893	53 206	113 440	14 183	127 622
Återbäring och rabatter (efter återförsäkring)	-7 748	-51 611	-57 493	-54 356	-35 325	-206 533		-206 533
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-13 075	-18 553	-52 883	-26 463	17 880	-93 094	14 183	-78 911
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat fg år	-15 858	-12 128	-13 110	12 563	69 599	41 066	-50 040	-8 974
Avvecklingsresultat:								
Bruttoresultat	11 409	4 342	13 896	216	30 663	60 526	3 648	64 174
Återförsäkrarens andel	-1 074	721	-7 796	-107	1 372	-6 884		-6 884
Nettoresultat	10 335	5 063	6 100	109	32 035	53 642	3 648	57 290
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring								
Ej intjänade premier o kvardröjande risker	22 726	154 326	134 632	155 145	102 738	569 567	4 602	574 169
Oreglerade skador	245 134	118 793	247 307	59 298	943 245	1 613 777	828 038	2 441 815
Återbäring och rabatter	7 483	50 288	58 843	53 947	35 438	206 000		206 000
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	275 343	323 407	440 782	268 390	1 081 422	2 389 344	832 640	3 221 984
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar								
Oreglerade skador	48	3 396	43 273	3 391	462 248	512 356		512 356
Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	48	3 396	43 273	3 391	462 248	512 356		512 356
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)								
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	48 056	322 955	377 896	346 453	227 588	1 322 947	77 659	1 400 606
Premier för avgiven återförsäkring	-955	-13 864	-68 139	-11 902	-18 682	-113 542		-113 542
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-3 258	-5 434	-5 105	-9 245	-4 226	-27 268	889	-26 378
Summa premieintäkter(efter avgiven återförsäkring)	43 843	303 658	304 652	325 305	204 680	1 182 137	78 548	1 260 685
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)								
Utbetalda försäkringsersättningar								
Före avgiven återförsäkring	-35 210	-224 676	-175 505	-236 724	-111 646	-783 761	-57 239	-841 000
Återförsäkrarens andel	2 676	6 025	3 415	1 304	18 754	32 174		32 174
Förändring i avsättning för oreglerade skador								
Före avgiven återförsäkring	-4 375	8 360	-46 331	-14 174	-27 663	-84 183	-10 439	-94 622
Återförsäkrarens andel	-3 702	-3 096	5 850	3 128	3 311	5 491		5 491
Summa försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-40 611	-213 387	-212 572	-246 467	-117 244	-830 280	-67 678	-897 957

Balansräkning för koncernen (tkr)

TILLGÅNGAR	<i>Not</i>	2015-12-31	2014-12-31
	1-2		
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	12	0	3 256
		0	3 256
Placeringstillgångar			
Förvaltningsfastigheter	13	1 052 150	967 850
Aktier och andelar	15, 17	3 815 347	3 462 929
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16-17	1 878 685	1 760 748
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	17	710	986
		6 746 892	6 192 513
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	26	512 356	506 866
Fordringar			
Övriga fordringar avseende direkt försäkring	18	367 474	373 061
Fordringar avseende återförsäkring		48 798	22 823
Övriga fordringar		85 565	115 465
		501 837	511 349
Andra tillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	19	15 636	13 998
Aktuell skattefordran		7 253	34 723
Likvida medel	20, 37	193 983	330 368
		216 872	379 090
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	21	22 926	22 300
Förutbetalda anskaffningskostnader	22	21 158	22 534
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	23	3 201	3 100
		47 285	47 934
Summa tillgångar		8 025 242	7 641 007
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	<i>Not</i>	2015-12-31	2014-12-31
Eget kapital	24		
Balanserad vinst inklusive årets resultat		3 755 886	3 492 900
		3 755 886	3 492 900
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	25	574 169	547 791
Oreglerade skador	26	2 441 815	2 347 193
Återbäring och rabatter		206 000	244 000
		3 221 984	3 138 984
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Uppskjuten skatteskuld	11	764 771	742 084
Pensioner	30	4 114	6 659
Övriga avsättningar		400	2 605
		769 284	751 348
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		161 554	145 617
Skulder avseende återförsäkring		28 194	21 802
Övriga skulder	27	44 813	51 126
		234 562	218 545
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	43 526	39 230
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		8 025 242	7 641 007

För upplysning om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser se moderbolagets balansräkning.

Balansräkning för moderbolaget (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2015-12-31	2014-12-31
Placeringstillgångar			
Byggnader och mark	13	1 052 150	967 850
Placeringar i koncern- och intresseföretag	14	140 815	140 815
Aktier och andelar	15, 17	3 340 602	3 080 174
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16-17	1 878 685	1 760 748
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	17	710	986
		6 412 962	5 950 573
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	26	512 356	506 866
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	18	367 474	373 061
Fordringar avseende återförsäkring		48 798	22 823
Övriga fordringar		110 597	141 148
		526 869	537 032
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	19	15 636	13 998
Aktuell skattefordran		7 253	34 723
Kassa och bank	20, 37	187 387	325 565
		210 276	374 286
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	21	22 926	22 300
Förutbetalda anskaffningskostnader	22	21 158	22 534
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	23	3 114	3 012
		47 198	47 847
Summa tillgångar		7 709 661	7 416 603

Balansräkning för moderbolaget (tkr)

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2015-12-31	2014-12-31
Eget kapital	24		
Reservfond / Bundna fonder		32 600	32 600
Uppskrivningsfond		78 728	78 728
Balanserad vinst		2 137 111	1 709 850
Årets resultat		97 833	427 260
		2 346 272	2 248 439
Obeskattade reserver	10	1 403 327	1 308 223
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	25	574 169	547 791
Oreglerade skador	26	2 441 815	2 347 193
Återbäring och rabatter		206 000	244 000
		3 221 984	3 138 984
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Uppskjuten skatteskuld	11	455 728	453 331
Pensioner	30	4 114	6 659
Övriga avsättningar		400	2 605
		460 242	462 595
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		161 554	145 617
Skulder avseende återförsäkring		28 194	21 802
Övriga skulder	27	44 766	51 909
		234 514	219 328
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	43 322	39 034
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		7 709 661	7 416 603
Säkerheter ställda för egna skulder			
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar		2 709 628	2 674 395
Eventualförpliktelser			
I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras bolagets ersättning för den förmedlade bankaffären. Enligt detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Östgöta ska stå för 80 procent av konstaterade kreditförluster på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Avtalet innehåller en begränsning vilken säger att avräkning av kreditförluster maximalt kan ske till det framtida värdet av samtliga utbetalningar av provisionersättning från LF Bank. Se även not 1 Redovisningsprinciper. Ansvarighet för Humlegården fastigheter HB:s förbindelser som ägare av detta bolag med 4,9 %.			
Åtaganden		inga	inga

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen	Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2014-01-01	2 986 360	2 986 360
Justering för förändrad redovisningsprincip	27 985	27 985
Justerat eget kapital 2014-01-01	3 014 345	3 014 345
Årets totalresultat		
Årets resultat	478 555	478 555
Årets övrigt totalresultat	-	-
Årets totalresultat	478 555	478 555
Utgående eget kapital 2014-12-31	3 492 900	3 492 900
Ingående eget kapital 2015-01-01	3 492 900	3 492 900
Årets totalresultat		
Årets resultat	262 986	262 986
Årets övrigt totalresultat	-	-
Årets totalresultat	262 986	262 986
Utgående eget kapital 2015-12-31	3 755 886	3 755 886

Moderbolaget	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		
	Reservfond / Bundna fonder	Upp- skrivnings- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2014-01-01	32 600	78 728	1 507 674	174 191	1 793 193
Justering för förändrad redovisningsprincip			27 985		27 985
Justerat eget kapital 2014-01-01	32 600	78 728	1 535 659	174 191	1 821 178
Årets resultat				427 260	427 260
Årets övrigt totalresultat				-	-
Årets totalresultat	0	0	0	427 260	427 260
Vinstdisposition			174 191	-174 191	0
Utgående eget kapital 2014-12-31	32 600	78 728	1 709 850	427 260	2 248 439
Ingående eget kapital 2015-01-01	32 600	78 728	1 709 850	427 260	2 248 439
Årets resultat				97 833	97 833
Årets övrigt totalresultat				-	-
Årets totalresultat	0	0	0	97 833	97 833
Vinstdisposition			427 260	-427 260	0
Utgående eget kapital 2015-12-31	32 600	78 728	2 137 110	97 833	2 346 272

Kassaflödesanalys (direkt metod, tkr)

	Not 37	Koncernen		Moderbolaget	
		2015	2014	2015	2014
Den löpande verksamheten					
Premieinbetalningar		1 410 083	1 299 278	1 410 083	1 299 278
Premieutbetalningar till återförsäkrare		-89 316	-90 939	-89 316	-90 939
Skadeutbetalningar		-672 304	-601 264	-672 304	-601 264
Skadeinbetalningar från återförsäkrare		32 174	2 331	32 174	2 331
Driftsutgifter		-503 848	-441 952	-503 848	-441 952
Utbetalning av återbäring		-244 533	-81	-244 533	-81
Kontant ersättning vid beståndsoverlåtelse		-	190 776	-	190 776
Övriga in- och utbetalningar		114 748	67 386	114 748	67 386
Betald skatt		-8 428	-15 290	-8 428	-15 290
Kassaflöde från den löpande verksamheten		38 576	410 245	38 576	410 245
Investeringsverksamheten					
Investeringar i:					
- byggnader och mark		0	0	0	0
- aktier och andelar		-376 907	-343 753	-376 907	-343 753
- obligationer och andra räntebärande värdepapper		-1 103 691	-502 069	-1 103 691	-502 069
Försäljning av:					
- aktier och andelar		257 115	228 998	257 115	228 998
- obligationer och andra räntebärande värdepapper		946 467	374 557	946 467	374 557
Investeringar i materiella tillgångar		-7 825	-4 837	-7 825	-4 837
Försäljning av materiella tillgångar		1 168	1 255	1 168	1 255
Övrigt ¹		108 712	98 269	106 918	98 007
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-174 961	-147 579	-176 754	-147 841
Årets kassaflöde		-136 385	262 666	-138 178	262 404
Likvida medel vid periodens början		330 368	67 702	325 565	63 161
Likvida medel vid periodens slut		193 983	330 368	187 387	325 565
¹ Varav					
Kassaflöde dotterbolag		1 793	262		
Ränteinbetalningar		61 876	62 904	61 876	62 904
Ränteutbetalningar		-5 043	-7 862	-5 043	-7 862
Erhållna utdelningar		50 086	42 965	50 086	42 965
Summa		108 712	98 269	106 918	98 007

Noter och kommentarer

Nedanstående noter avser både koncernen och moderbolaget om inget annat anges.

NOT 1 Redovisningsprinciper

Allmänna förutsättningar

Bolagsinformation

Årsredovisningen avges per den 31 december 2015 och avser Länsförsäkringar Östgöta som är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Linköping. Adressen till huvudkontoret är Platensgatan 11, Linköping och organisationsnumret är 522001-1224. Redovisningen avser verksamhetsåret 2015. Den finansiella rapporten blir föremål för fastställelse på bolagets årsstämma den 22 mars 2016. I denna not beskrivs koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, undantaget de avvikelser som anges i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper". I de efterföljande noterna redovisas samma siffror för koncern och moderbolag om inget annat anges.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats. Tillämpliga delar av FFFS 2008:26 inklusive ändringsföreskrifter har även använts i koncernredovisningen.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen 2016-03-03.

Lagbegränsad IFRS och RFR 2 har tillämpats vid upprättandet av moderbolagets resultat och balansräkning.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att försäkringsbolagets ledning gör bedömningar, uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden antas vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan senare komma att avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder

om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår nedan.

Värderingsgrunder tillämpade vid upprättandet av de finansiella rapporterna

Försäkringsbolagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, undantaget vissa finansiella tillgångar och skulder vilka värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade antingen som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet eller som finansiella tillgångar som kan säljas samt finansiella skulder i fondförsäkringar. Även fastigheter är värderade till verkligt värde.

Anläggningstillgångar och avyttringsgrupper som innehåller för försäljning redovisas, med vissa undantag, från och med klassificeringen som sådana tillgångar, till det lägsta av det vid omklassificeringstidpunkten redovisade värdet och det verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen samt resultatet från bolagets bank- och livverksamhet. Kapitalavkastningen inkluderar realiserade värdeförändringar. Realiserade värdeförändringar med avdrag för uppskjuten skatt redovisas inom Eget fritt kapital under rubriken Balanserade vinstmedel.

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten för egen räkning samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oregrulerade skador för egen räkning under året. Som kalkylränta används den interpolerade marknadsräntan för statsobligationer vars duration motsvaras av durationen på de försäkringstekniska avsättningarna i bolaget. Den genomsnittliga räntan för 2015 redovisas till 0,42 procent.

Bolagets försäkringstekniska avsättningar i den direkta affären avseende trafik- och olycksfallsförsäkring diskonteras. Genom diskonteringen nuvärdesberäknas

framtida förväntade kassaflöden från trafik- och olycksfallsreserven till balansdagen. Skillnaden i värde mellan diskonterad och ej diskonterad avsättning av - reserverna uppgår vid balansdagen till 116,8 Mkr. Den räntesats som används vid diskonteringen är baserad på medelvärde av räntan på sjuåriga svenska statsobligationer. För 2015 är räntefoten 1,25 procent.

Ändrade redovisningsprinciper

Inga ändringar av redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS har skett under året och som har haft någon väsentlig effekt på bolagets redovisning.

Frivilligt byte av redovisningsprincip

Under 2015 har nedanstående ändring gjorts avseende koncernens och moderbolagets tillämpade redovisningsprinciper som inte är föranledd av tillämpningen av nya IFRS. Från och med den 1 januari 2015 diskonteras bolagets försäkringstekniska avsättningar med avseende på olycksfallsförsäkring. Genom denna diskontering nuvärdesberäknas framtida förväntade kassaflöden från olycksfallreserven till balansdagen.

Den räntesats som används vid diskonteringen är baserad på medelvärde av räntan på 7-åriga svenska statsobligationer över åren 2011-2015, där värdet för 2015 beräknas på perioden jan-aug. Värdena hämtas från Riksbankens hemsida www.riksbank.se och för 2015 är räntefoten 1,25 procent.

Ändringen har tillämpats retroaktivt i enlighet med IAS 8 och påverkat de finansiella rapporterna för aktuell period, föregående period och ackumulerat per ingången av jämförelseperioden på. Den ackumulerade retroaktiva effekten för skadeåren till och med 2013 innebär att ingående balans för 2014 ändras med 36 Mkr enligt nedanstående sammanställning.

tkr	2014	
Förändring i avsättning för oreglerade skador	6 398	
Ökning av skattekostnader	-1 408	
Ändring av årets resultat	4990	
Ändring av totalresultat	4 990	
	2014-12-31	2014-01-01
Ändring av avsättning för oreglerade skador	-6 398	-35 879
Ändring av uppskjuten skatteskuld	1 408	7 893
Ändring av balanserade vinstmedel	-4 990	-27 985

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller

ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. räkenskapsår 2015 och framåt planeras inte att förtidstillämpas. Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets finansiella rapporter.

Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka företagets finansiella rapporter. IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IASB har genom IFRS 9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framtidsblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft 1/1 2018 och tidigare tillämpning är tillåten givet att EU antar standarden. EU planerar att godkänna standarden under första halvåret 2016.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier; där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en mismatch i redovisningen. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt totalresultat.

Vad gäller de delar som berör finansiella skulder överensstämmer merparten med de tidigare reglerna i IAS 39 förutom vad avser finansiella skulder som frivilligt värderas till verkligt värde enligt den s.k. "Fair Value Option". För dessa skulder ska värdeförändringen delas upp på förändringar som är hänförliga till egen kreditvärdighet respektive på förändringar i referensränta.

Den nya nedskrivningsmodellen kommer kräva en redovisning av ett års förväntad förlust redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken så ska nedskrivningsbeloppet motsvara de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden. De nya reglerna kring säkringsredovisning innebär bl a förenklingar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster.

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning, vilka anges nedan, förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på företagets finansiella rapporter.

- Ändrad IFRS 10 och IAS 28: Sale or Contribution of Assets between an Investor and its Associate or Joint Venture

- Ändrad IFRS 10, IFRS 12 och IAS 28: Investment företag: Applying the Consolidation Exception
- Ändrad IFRS 11 Samarbetsarrangemang: Accounting for Acquisitions of Interests in Joint Operations
- IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers (under förutsättning att man bedömt att det inte påverkar väsentligt och då det beskrivits enligt ovan)
- Ändrad IAS 16 och IAS 41: Bearer Plants
- Ändrad IAS 16 och IAS 38: Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation
- Ändrad IAS 19 Ersättningar till anställda: Defined Benefit Plans: Employee Contributions
- Ändrad IAS 27 Separata finansiella rapporter: Equity Method in Separate Financial Statements
- Ändrad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter: Disclosure Initiative.
- Årliga förbättringar av IFRS (2010-2012), (2011-2013), (2012-14)

Konsolideringsprinciper

Dotterbolag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från Moderbolaget AB. Bestämmande inflytande föreligger om Moderbolaget AB har inflytande över investeringsobjektet, är exponerat för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang samt kan använda sitt inflytande över investeringen till att påverka avkastningen. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier samt om de facto control föreligger.

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion genom vilken koncernen indirekt förvärvar dotterbolagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av eget kapital- eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och joint ventures elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i bolaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Försäkringsbolagets funktionella valuta är svenska kronor och vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas netto i resultaträkningen på raden Kapitalavkastning, intäkter eller raden Kapitalavkastning, kostnader. Se värderingsprinciper.

Intäkter

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter för förmedling av bank- och fondtjänster Bolaget erbjuder/förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag.

För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, det vill säga när tjänsten utförts.

Hyresintäkter

Hyresintäkter från förvaltningsfastigheter redovisas linjärt i resultaträkningen baserat på villkoren i hyresavtalet. Den sammanlagda kostnaden för lämnade förmåner redovisas som en minskning av hyresintäkterna linjärt över hyresperioden.

Intäkter från fastighetsförsäljning

Intäkt från fastighetsförsäljningar redovisas normalt på tillträdesdagen, såvida risker och förmåner inte övergått till köparen vid ett tidigare tillfälle. Om risker och förmåner förknippade med tillgången (det vill säga kontrollen över den) övergått till köparen vid ett tidigare tillfälle än tillträdestidpunkten, intäktsredovisas fastighetsförsäljningen vid denna tidigare tidpunkt. Vid bedömningen av redovisningstidpunkt beaktas vad som avtalats mellan parterna beträffande risker och förmåner samt engagemang i den löpande förvaltningen. Därutöver beaktas omständigheter som kan påverka affärens utgång, vilka ligger utanför säljarens och/eller köparens kontroll. Under 2015 har inga fastighetstransaktioner genomförts.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderats till verkligt värde) redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella instrument

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder

tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger (även om faktura ännu inte mottagits). Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för delar av finansiella tillgångar. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av finansiella skulder.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto.

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderas till verkligt värde) redovisas ränteintäkter och räntekostnader med tillämpning av effektivräntemetoden. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen ränteintäkt eller räntekostnad, separat från tillgången eller skulden som räntan löper på.

Finansiella instrument samt derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument, vilka klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen, består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (till exempel courtage) för dessa instrument kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedanstående.

Klassificering av finansiella instrument

Länsförsäkringar Östgöta förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (alla aktier, obligationer, derivat och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier, såsom i LFAB, ingår i denna utvärdering. Det är därför bolagets bedömning att en redovisning till verkligt värde, med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen, ger mer relevant redovisningsinformation för läsarna av årsredovisningen. Av detta skäl väljer Länsförsäkringar Östgöta alltid att kategorisera sina finansiella tillgångar som finansiella tillgångar, värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen, förutom (i) när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och (ii) när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräknin-

gen av aktier i andra företag än de som ingår i koncernen samt obligationer.

Alla derivat som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet (i enlighet med IAS 39). Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderar bolaget om det finns objektiva indikationer att låne- och kundfordringar är i behov av nedskrivning.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen
Denna kategori instrument utgörs av derivat med negativa marknadsvärden som inte används för säkringsredovisning. Alla derivat som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras (i enlighet med IAS 39) som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet. Finansiella skulder som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder. Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när skulden togs upp.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel, omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Värderingsprinciper

Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och om dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt derivat.

De använda värderingsteknikerna för onoterade finansiella tillgångar bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter

används i så låg utsträckning som möjligt. Bolaget kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. Tillgångar värderade med värderingstekniker utgörs i balansräkningen av onoterade aktieinnehav i LFAB, LF Mäklarservice, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, Humlegården Holding AB 1-3, Vindmark Group AB samt andelar i Innovationskapital och SEB Private Equity Opportunity 2. För en detaljerad beskrivning av de värderingstekniker Länsförsäkringar Östgöta tillämpar, se not 17 Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder.

Av ett totalt finansresultat på 424 Mkr uppgick den samlade resultateffekten från finansiella tillgångar och skulder, värderade med hjälp av värderingstekniker till 315 Mkr.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar
För finansiella instrument som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke-tekniska redovisningen.

Övriga tillgångar

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar i form av datorprogram som förvärvats av koncernen redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade av- och nedskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Immateriella tillgångar skrivs av på 5 år från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningens driftskostnader linjärt över den beräknade nyttjandeperioden, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara. Nyttjandeperioden omprövas varje år.

Byggnader och mark

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Initialt redovisas förvaltningsfastigheter till anskaffningskostnad, vilket inkluderar till förvärvet direkt hänförliga utgifter. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras helt och hållet på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Värdering sker årligen. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna (enskilda fastigheter eller delar av beståndet), sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna i samband med kvartalsrap-

porteringen till Finansinspektionen. Omvärdering av verkligt värde under löpande år sker genom en intern värdering.

Verkligt värde är det pris som skulle erhållas vid en försäljning av en tillgång eller den ersättning som skulle erläggas för att överföra en skuld i en normal transaktion mellan marknadsaktörer vid tillfället där värderingen görs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts, av en extern värderingsman, genom en kombinerad tillämpning av ortsprismetod och avkastningsmetod. Uppgifter om verkligt värde stöds av faktiska transaktioner i Linköping och Norrköping. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdesberäkning av framtida faktiska kassaflöden i form av driftsnetton, som successivt marknadsanpassats, samt av det bedömda restvärdet år 5. Restvärdet har bedömts genom en evighetskapitalisering av ett uppskattat marknadsmässigt driftsnetto år 6.

Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter och intäkter från fastighetsförsäljningar redovisas i enlighet med de principer som beskrivs under avsnittet intäktsredovisning.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma bolaget till del och om anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Utgifter som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförs i samband med att utgiften uppkommer.

De fastigheter där bolaget har kontorslokaler behandlas som förvaltningsfastigheter.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgångar i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och om anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att nyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsulttjänster och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovi-

sade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivningsprinciper för materiella tillgångar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod, mark skrivs inte av. Koncernen tillämpar komponentavskrivning vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen.

Den beräknade nyttjandeperioden för inventarier, verktyg, installationer och datainventarier är 5 år.

Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår.

Nedskrivningsprövning

De redovisade värdena för materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotterbolag prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas enligt IAS 36 tillgångens återvinningsvärde. En nedskrivning belastar resultatet.

Leasing

Leasingavtal klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiella eller operationella. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren. Om ekonomiska risker och förmåner förknippade med tillgången kvarstår hos leasegivaren klassificeras avtalet som operationell leasing. Operationell leasing förekommer i bolaget.

Vid operationell leasing kostnadsförs leasingavgiften över löptiden med utgångspunkt i nyttjandet, vilken kan skilja sig åt från vad som de facto erlagts som leasingavgift under året.

Kostnader avseende operationella leasingavtal redovisas i resultaträkningen linjärt över leasingperioden. Förmåner erhållna i samband med tecknandet av ett avtal redovisas i resultaträkningen som en minskning av leasingavgifterna linjärt över leasingavtalets löptid. Variabla avgifter kostnadsförs i de perioder de uppkommer. Leasingavtalen avser hyra av lokaler samt inventarier.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med FFFS 2008:26 och IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas antingen som finansiella instrument (lån) eller som serviceavtal. Enligt de kontrakt bolaget tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Samtliga försäkrings-

kontrakt i Länsförsäkringar Östgöta har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda till bolaget eller ej. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen i skaderesultatet.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporis-beräkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker (nivåttillägg). Denna bedömning innefattar bland annat uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av nivåttillägg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad

kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder och då i huvudsak med Chain Ladder-metoden. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För större skador och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning.

Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder, och diskonteras till marknadsränta enligt FFFS 2013:23.

Bolagets försäkringstekniska avsättningar med avseende på trafikförsäkring diskonteras. Genom diskonteringen nuvärdesberäknas framtida förväntade kassaflöden från trafikreserven till balansdagen.

Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risken för en felaktig avsättning kommenteras i avsnittet om risker. Där åskådliggörs även nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Förlustprovning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna provas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering med undantag av trafikförsäkringens kassaflöden vilka diskonteras. Om provningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader redovisas förändringen i resultaträkningen.

Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iaktas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst och är tidsproportionerligt periodiserade. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrades andel av försäkringstekniska avsättningar. Återförsäkrarnas andel av avsättningen för trafikskador diskonteras en-

ligt samma regler som vid diskonteringen i affär för egen räkning. Skillnaden i värde mellan diskonterad och ej diskonterad avsättning är vid balansdagen 84,2 Mkr. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader.

Återbäring och rabatter

Bolaget tillämpar fullt ut en riskbaserad rabatt, förmånskundsrabatt. Rabatten ges till kunder på basis av deras totala engagemang i bolaget. Kunder med stort engagemang får hög rabatt medan enproduktskunder ej rabatteras. I resultaträkningen redovisas premieintäkten efter avdrag för förmånskundsrabatt. Rabatter har utgått med sammanlagt 71 Mkr. Övrig information om återbäring och rabatter återfinns i not 7.

Andra redovisningsprinciper av betydelse

Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen då en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och då det även är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek tillförlitligt kan uppskattas. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, diskonteras det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar, och om det är lämpligt, de risker som är förknippade med förpliktelsen.

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras bolagets ersättning för den förmedlade bankaffären. Enligt detta avtal framgår det även att Länsförsäkringar Östgöta ska stå för 80 procent av konstaterade kreditförluster på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Avtalet innehåller en begränsning vilken innebär att avräkning av kreditförluster maximalt kan ske till det framtida värdet av samtliga utbetalningar av provisionsersättning från LF Bank.

För att ta hänsyn till framtida kreditrisker och därmed framtida ersättningsbortfall från LF Bank görs reserveringar löpande under året för detta. Principen är densamma som ovan, det vill säga Länsförsäkringar Östgöta står för 80 procent av de nedskrivningar som görs av LF Bank.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader som inte beaktas är skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill samt första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas genom tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Ersättningar till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår.

Kostnader för ersättningar i samband med uppsägningsavtal av personal redovisas endast om bolaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar erbjuds för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning för förväntade kostnader för prestationsersättning redovisas när en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar, till följd

av att tjänster erhållits från anställda, föreligger och denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Pensioner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka bolaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19 Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information, varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 30 IAS 19. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

För de medarbetare som har möjlighet att gå i pension vid fyllda 62 år (den så kallade 62 årsregeln) görs avsättningar i bokslutet. Avsättningen baseras på ett antagande att 30 procent av de som har möjlighet att utnyttja förmånen också gör det.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26) med ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 (januari 2015). Försäkringsbolaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2008:26. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Av detta avsnitt framgår på vilka punkter moderbolagets redovisningsprinciper avviker från koncernens. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget

har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Dotterbolag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Som intäkt redovisas endast erhållna utdelningar under förutsättning att dessa härrör från intjänade vinstmedel. Utdelningar som överstiger dessa intjänade vinstmedel betraktas som återbetalning av investeringen och reducerar andelens redovisade värde. Nedskrivningsbehov prövas löpande.

Anteciperade utdelningar

Anteciperad utdelning från dotterföretag redovisas i de fall moderbolaget ensamt har rätt att besluta om utdelningens storlek och moderbolaget har gjort detta innan moderbolaget publicerat sina finansiella rapporter.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

NOT 2 Upplysning om risker och riskhantering

Inledning

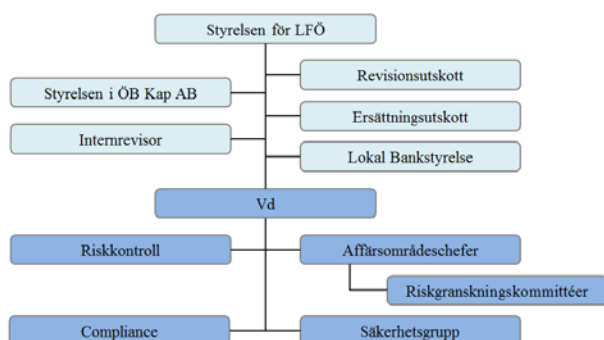
Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Östgöta. Denna not omfattar en beskrivning av försäkringsföretagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Mål, principer och metoder för bolagets riskhantering

Syftet med försäkringsföretagets riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som företaget är exponerat för – både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att säkerställa att försäkringsföretaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker företaget är exponerat för.

Bolagets sätt att hantera risktagandet bygger på definierade ansvarsområden och kan beskrivas på följande sätt.

Riskorganisation och arbetssätt

Ansvar för Länsförsäkringar Östgötas riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument, exempelvis riskpolicy, riktlinje för riskhantering samt intern styrning och kontroll, affärsplan, policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen (inklusive normalportfölj, det vill säga hur bolagets tillgångar ska vara allokerade mellan olika tillgångsslag) och skuldtäckningspolicy. Styrelsen fastställer även bolagets attityd till risk genom att bestämma bolagets riskaptit, det vill säga vilka risker bolaget får utsätta sig för och i vilken utsträckning. Riskaptit och övergripande risktolerans definieras av en målnivå för kapitalkvoten. Kvoten beräknas genom ställa bolagets totala riskabsorberande kapital i relation till totalt kapitalkrav. Bolagets styrelse beslutar årligen om målnivån för kapitalkvoten. Hur bolagets risker utvecklas rapporteras fortlöpande till styrelsen via ett antal olika rapporter. Styrelsen för Länsförsäkringar Östgöta har även styrelsen för Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB, den lokala bankstyrelsen, ersätt-

ningsutskottet samt revisionsutskottet till sitt förfogande. I styrelsen för Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB ingår fem styrelseledamöter inklusive vd för moderbolaget. Två av ledamöterna ingår även i moderbolagets styrelse medan ordförande och en ledamot är externa. Styrelsen för Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB har till uppgift att följa förvaltningsutvecklingen för att säkerställa att den är i överensstämmelse med de placeringsregler som bolaget har formulerat. Styrelsen för Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB har minst fyra protokollförda möten per år.

Bolaget har etablerat en lokal bankstyrelse för Länsförsäkringar Banks verksamhet i Östergötland. Styrelsen för Länsförsäkringar Östgöta utser inom sig fyra ledamöter till den lokala bankstyrelsen. Ordförande i bankstyrelsen är vd för Länsförsäkringar Östgöta. Den lokala bankstyrelsens uppgift är att följa, stödja och utveckla bankens verksamhet. Den har också en formell roll genom att av- eller tillstyrka större krediter. Länsförsäkringar Bank AB:s policybeslut och kreditinstruktion ligger till grund för verksamheten. Den lokala bankstyrelsen tillstyrker vilka kreditansökningar som ska upp till beslut i banken centralt. Den lokala bankstyrelsen sammanträder minst fyra gånger per år.

Revisionsutskottet består av tre av styrelsens ledamöter. Revisionsutskottet ska svara för beredningen av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra bolagets interna styrning vad gäller finansiell rapportering, riskhantering och riskkontroll, regelefterlevnad och övrig intern styrning. Revisionsutskottet följer upp och kontrollerar att avvikelser från revisor och från granskningar åtgärdas. Utskottets möten protokollförs.

Styrelsen har inom sig utsett ett ersättningsutskott som utgörs av ordföranden och vice ordföranden. Ersättningsutskottet ska bereda frågor om ersättning och övriga anställningsvillkor till vd och frågor om principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen inför behandling av styrelsen.

Styrelsen har även en internrevisionsfunktion till sitt förfogande. Internrevisorerna skall medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen.

Bolagets riskkontroll ansvarar för att identifiera och beskriva bolagets olika riskområden. Det bör gälla såväl bedömningar av storleken på företagets samlade risktagande som bedömningar av om processerna för riskhantering i företaget är tillfredsställande. Riskkontrollfunktionen ska därför skapa en samlad bild av företagets risker och riskhantering. Denna ska utgöra ett stöd för verksamheten och ska arbeta såväl proaktivt som kontrollerande. Riskkontroll har även till uppgift att rapportera om den löpande riskhanteringen till vd, ledningsgrupp, styrelse och till revisionsutskottet.

Compliancefunktionen är ett stöd för att bolaget ska arbeta enligt gällande regler och har bland annat till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna

regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och att följa upp regelefterlevanden i bolaget. Compliancefunktionen har även till uppgift att rapportera om regelverk/regelefterlevnad till vd, ledningsgrupp, styrelse och till revisionsutskottet.

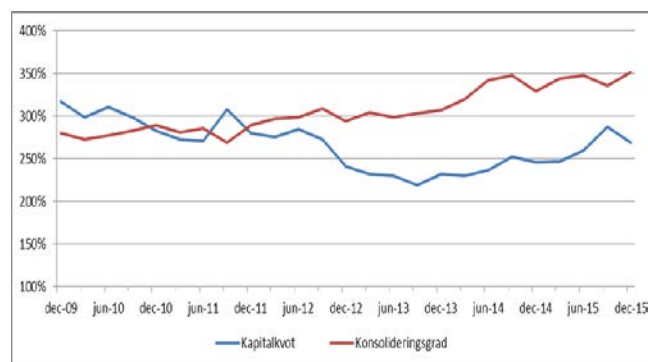
Bolaget har två riskgranskningskommittéer för försäkringsrisker, dels inom affärsområde företag, dels inom affärsområde lantbruk. Kommittéerna har till uppgift att granska och följa upp befintliga risker inom sakförsäkringsområdet. Ledamöterna inom kommittéerna representerar såväl bolagets marknadsorganisation som skadeavdelning.

Bolaget har dessutom en säkerhetsgrupp som har till uppgift att löpande arbeta med operativa säkerhetsfrågor. Säkerhetsgruppen ansvarar för att en riskanalys i bolaget utförs vartannat år. Det operativa säkerhets- och riskarbetet är även samordnat med motsvarande funktioner inom Länsförsäkringar AB. Bolaget har också ett väl utvecklat miljöledningssystem vars syfte till stor del är att hantera och begränsa bolagets risktagande på miljöområdet.

Rapportering och beräkning av risk

Bolaget mäter total risk utifrån en Solvens 2-baserad riskmodell. Modellen beräknar ett kapitalkrav som förväntas svara mot risken för att insolvens inträffar inom 12 månader med en sannolikhet om högst 0,5 procent. I modellen ingår kapitalkravsberäkning för respektive skade- och livförsäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk. Bolagets styrelse får kvartalsvis en riskrapport där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden samt hur relationen mellan totalrisk och kapital har utvecklats.

Figur 1 - Konsolideringskapital/totalt riskbelopp samt konsolideringsgrad för bolaget. Perioden 2009-12-31-2015-12-31, %

Bolaget är styrt av en mängd legala krav. I Sverige är det Finansinspektionen som är tillsynsmyndighet för de finansiella företagen. Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas och erforderlig solvensmarginal. Vidare rapporterar bolaget även in uppgifter enligt det så kallade trafikljussystemet. Trafikljussystemet är ett stresstest som görs för att kontrollera att bolaget klarar av sina åtaganden även i perioder med kraftiga rörelser på de finansiella marknaderna. Vid bolagets trafikljusrapportering per 151231 överskred kapitalbufferten kapitalkravet (netto) med 3 516 Mkr. Bolaget uppfyller därmed

med god marginal de minimikrav som ställts av myndigheterna.

Risker i försäkringsverksamheten

Försäkringsrisker består av premierisk, reservsättningsrisk och katastrofrisk. Innebörden av dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa båda risktyper beskrivs nedan. Då risker - liksom principer och verktyg för värdering av riskerna och riskhantering - skiljer sig åt för olika typer av försäkringskontrakt, återfinns ytterligare kommentarer under rubriken "Riskhantering i försäkringsrörelsen".

Teckningsrisk

Teckningsrisken är risken för att skade- och driftskostnaderna för ännu ej inträffade skador inte täcks av premieintäkten. Teckningsrisken innehåller dels en genuin osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal, dels osäkerhet om den ingående totala avsättningen för ännu ej inträffade skador på redan ingångna försäkringsavtal tillsammans med den under nästa år intjänade premien på årets försäljning kommer att visa sig vara tillräcklig för att täcka skade- och driftskostnader som kommer att belöpa på nästa räkenskapsår. Osäkerhet om utfallet av årets försäljning kan uppstå genom att den prissättningsprocess som bolaget utvecklat innehåller brister. Ett exempel kan vara att bolagets tarifferings- och premiekalkylmodeller är felspecificerade, eller att de bygger på felaktiga antaganden. Ett annat exempel kan vara att bolagets konkurrensbevakning eller omvärldsanalys fallerar. Oavsett orsak kan sådana fel leda till moturval och ett sämre försäkringstekniskt resultat än planerat.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att avsättningen för oregraderade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador. Riskbegränsning sker även genom återförsäkring. Försäkringsverksamhet är till sin natur utsatt för stora fluktuationer. Genom avgiven återförsäkring begränsas konsekvenserna av mycket stora skador och därmed kan storleken på exponeringarna hanteras och företagets egna kapital skyddas.

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till Östergötlands län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk för att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand- eller stormskada. Främst är det olika typer av egendomsförsäkringar (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känsliga för denna geografiska koncentration.

Genom det i nästa avsnitt beskrivna interna riskutbytet är bolaget också exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen. Åtagandet är bolagets enskilt största risk och utgör ett belopp som motsvarar 15

procent av bolagets konsolideringskapital vid årets ingång. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon och trafikförsäkring samt mottagen livåterförsäkring.

För att reducera försäkringsrisken finns det olika metoder att tillgå. Riskminskning med avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal uppnås dels genom diversifiering, det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen. För att säkerställa detta görs det inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs även justeringar av dessa. Därutöver är huvudmetoden för styrning av teckningsrisker den affärsplan som utformas årligen och fastställs av styrelsen. Bolaget upprättar även detaljerade interna riktlinjer, riskurvalsregler, för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras minst en gång per år. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden (limiter). I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer som bolaget är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen. Majoriteten av alla sakförsäkringskontrakt löper på högst ett år med en inbyggd rättighet för försäkringsföretaget att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de övriga länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen, per riskslag, fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen ämnar således att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser (teckningsmaximaler). Risker som

inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis och de förnyas eller omförhandlas varje år.

Tabell 9 – fördelning av exponering, externt återförsäkringsskydd

Återförsäkringsfordringar	Kreditbetyg	Andel 2015 %	Andel 2014 %
Ratinginstitut			
Standard and Poor	AA	45	39
Standard and Poor	A	54	45
Standard and Poor	BBB	1	13
AM Best	A	-	-
Saknar rating		0	3

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 8 miljarder totalt för de 23 länsbolagen och LFAB tillsammans.

För katastrofskador som överstiger 8 miljarder kronor har det under verksamhetsåret funnits ett internt återförsäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen som omfattar ytterligare 3 miljarder kronor.

Risken att bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet, eller delvis, inte täcks av bolagets återförsäkringsprogram är en operativ risk.

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år fram i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, det vill säga en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker för att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan. Detta görs minst fyra gånger per år.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. I tabell 10 redovisas känslighetsanalyser som genomförts genom att mäta effekten på brutto- och nettoavsättningar, vinst före skatt och eget kapital, av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för anta-

gande, med övriga antaganden konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter.

Tabell 10 – känslighetsanalys skadeförsäkringar

Mkr	2015	2014
1 % förändring i Totalkostnadsprocent		
Resultateffekt	-63	-13
Inverkan på eget kapital	-48	-9
1 % förändring i premienivån		
Resultateffekt	13	13
Inverkan på eget kapital	9	9
1 % förändring i skadefrekvens		
Resultateffekt	-8	-8
Inverkan på eget kapital	-6	-6
10 % förändring i premier för avgiven återförsäkring		
Resultateffekt	-11	-27
Inverkan på eget kapital	-8	-20

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör även tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. Tabellen 11 visar kostnadsutvecklingen för skadeåren 2010 – 2015 i den direkta försäkringsaffären, det vill säga före återförsäkring.

Av den övre delen av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår utvecklas årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen.

Tabell 11 – kostnadsutveckling, skadeår 2010-2015

Skadeår	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totalt
Uppskattad skadekostnad							
-i slutet av skadeåret	759 168	766 175	700 386	797 170	724 170	848 164	
- ett år senare	779 293	775 735	713 195	774 637	703 868		
- två år senare	766 812	768 139	687 791	746 849			
- tre år senare	779 999	725 312	677 290				
- fyra år senare	777 424	718 569					
- fem år senare	770 082	-					
Nuvarande skattning av total skadekostnad	770 082	718 569	677 290	746 849	703 868	848 164	4 464 822
Totalt utbetalt	685 982	655 185	613 489	656 364	558 179	409 162	3 578 361
Summa kvarstående skadekostnad	84 101	63 384	63 800	90 485	145 689	439 002	886 460
Avsättning upptagen i balansräkningen	84 101	63 384	63 800	90 485	145 689	439 689	886 460
Avsättning avseende skadeår 2009 och tidigare							655 617
Total avsättning upptagen i balansräkningen	84 101	63 384	63 800	90 485	145 689	439 002	1 542 077

Marknadsrisk

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser och fastighetspriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser.

För Länsförsäkringar Östgöta är aktiekursrisken den mest påtagliga risken, medan fastighets-, ränte-, och valutarisken är av mindre betydelse.

Tabell 12 – känslighetsanalys marknadsrisk

Känslighetsanalys	Värdepåverkan	Avsättning för andra risker och kostnader	Eget kapital
Kursnedgång aktier 10 %	-334	- 73	- 261
Ränteuppgång 1 %	-42	-9	- 33
Ökning av direktavkastningskrav fastigheter 1 %	-175	- 38	- 137
Valutakursnedgång aktier 10 %	-118	- 26	- 92

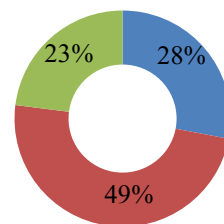
För bolagets kapitalförvaltning finns policy och riktlinjer. Dessa regler fastställs årligen av bolagets styrelse och utgör ramar för hur bolagets kapital ska placeras. Kapitalförvaltningens övergripande mål är att:

1. Tillförsäkra att bolagets betalningsåtagande alltid kan fullföljas.
2. Långsiktigt producera en sådan avkastning på placeringstillgångarna att:
 - en konkurrenskraftig kalkylränta kan lämnas till försäkringsrörelsen.
 - en skälig avkastning uppnås på placeringstillgångarna.
 - variationen i framtida värde och avkastning beaktas.

En central del i dessa regler är den årliga ALM-analysen (Asset Liability Management) som ligger till grund för framtagandet av bolagets normalportfölj. Normalportföljen beskriver i vilka tillgångsslag bolagets kapital ska placeras samt fördelningen dem emellan.

Figur 2 visar normalportföljens uppbyggnad för 2015.

Figur 2 – normalportföljen 2015

■ Räntebärande instrument ■ Aktier ■ Fastigheter

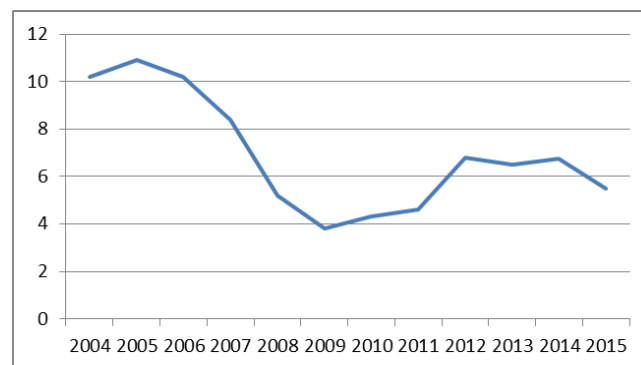
Placeringar i enlighet med normalportföljen ger upphov till kapitalkrav för marknadsrisk. När detta kapitalkrav adderas till kapitalkravet för övriga risker i verksamheten uppnås den relation mellan riskabsorberande kapital och totalt kapitalkrav som bolagets målnivå för kapitalkvoten anger. Det är bolagets styrelse som beslutar om normalportföljen och de avvikelser som är tillåtna.

En gång per månad erhåller bolagets styrelse och kontrollfunktioner en förvaltningsrapport som i detalj beskriver resultatet av förvaltningen, hur kapitalet är placerat och vilka avvikelser som är aktuella i förhållande till bolagets policy och placeringsriktlinjer.

Den löpande förvaltningen sköts av det helägda dotterbolaget Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB.

Figur 3 visar den genomsnittliga 10-årsavkastningen på bolagets placeringstillgångar.

Figur 3 – genomsnittlig 10-årsavkastning i procent

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på, eller framtida kassaflöden från, en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Detta oberoende av om förändringarna orsakas av faktorer relaterade specifikt till aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas på marknaden.

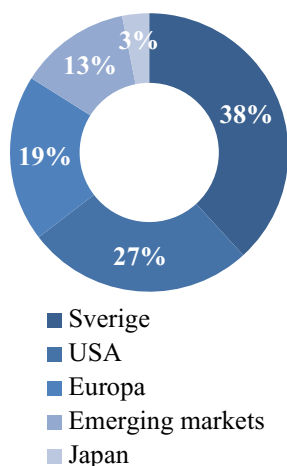
Totalt har bolaget en exponering mot aktier och andelar på cirka 3 341 Mkr. Fördelningen inom aktier och andelar framgår av tabell 13.

Tabell 13 – exponering aktier och andelar

	2015	2014
Aktier i LFAB	1395	1 245
Noterade aktier	1871	1 766
Onoterade aktier	75	69
Summa	3 341	3 080

Bolaget reducerar risken i aktieportföljen genom att sprida risken på flera geografiska regioner.

Figur 4 – geografisk fördelning, noterade aktieplaceringar

Aktiekursrisken i bolagets portfölj av noterade aktier är en resultateffekt på 187 Mkr om portföljen faller med 10 procent.

Valutakursrisk

Valutarisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i valutakurser.

Bolagets valutaexponering framgår av tabell 14.

Tabell 14 – valutaexponering

	2015		2014	
	Mkr	%	Mkr	%
SEK	5 802	83	5 396	83
USD	745	11	771	12
EUR	202	3	191	3
GBP	119	2	112	2
CHF	79	1	68	1
DKK	11	0	1	0
Totalt	6 957	100	6 540	100

Enligt bolagets placeringsriktlinjer får den totala valutaexponeringen maximalt uppgå till 30 procent av det totala tillgångsvärdet. Bolaget väljer i normalfallet att ha öppna valutapositioner, det vill säga ej skyddade mot valutakursförändringar, för de utländska aktieplaceringarna. Detta

eftersom det i vetenskapliga studier påvisats att den totala risken i en aktieportfölj blir lägre om portföljen inte skyddas mot valutakursförändringar.

Den totala bruttotillgångsfördelningen i olika valutor visas ovan. I tabell 15 anges valutaexponeringen och värdepåverkan av en appreciering av SEK på 10 procent.

Tabell 15 – valutaexponering netto

Valuta	Valutaexponering netto Mkr	Värdepåverkan av 10 % starkare SEK	Påverkan på skulder och egna kapitalet	
			Avsättning för andra risker och kostnader	Effekt på egna kapitalet
USD	745	-75	-16	-58
EUR	202	-20	-4	-16
GBP	119	-12	-3	-9
CHF	79	-8	-2	-6
DKK	11	-1	0	-1
Totalt	1 156	-116	-25	-90

Kreditrisk

Kreditrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller emittent av ett ränteinstrument inte kan fullgöra sina förpliktelser.

För att begränsa kreditrisken i ränteplaceringarna har bolaget fastställt vilken lägsta långsiktiga kreditvärdering (rating) en emittent får ha. Dessutom finns det fastställda begränsningar för hur mycket bolaget kan placera hos olika emittenter, dessa begränsningar styrs med utgångspunkt i gällande skuldtäckningsregler.

Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgick vid årsskiftet till 1 902 Mkr. Bolagets ränteportfölj består av statsobligationer, bostadsobligationer, företagsobligationer och förlagslån. Av ränteportföljen är 10,8 procent emitterat av svenska staten, 58,1 procent av svenska bostadsinstitut, 27,8 procent av svenska banker eller svenska företag samt 3,4 procent av utländska banker och företag.

Kreditvärdigheten på ränteportföljen är mycket hög; 73,7 procent av ränteportföljen har högsta eller näst högsta kreditvärdighet enligt Standard and Poor's. I tabell 16 visas bolagets räntebärande investeringar fördelat på ratingkategori och tabell 17 visar procentuell fördelning av ränteportföljen per ratingkategori och typ av räntebärande instrument.

Tabell 16 – Marknadsvärden per ratingkategori

Marknadsvärden per ratingkategori	2015		2014	
	Mkr	%	Mkr	%
AAA + AA	1 402	73,7	1 310	77,7
A	181	9,5	202	14,6
BBB	219	11,5	224	5,9
BB	33	1,7	25	1,8
B	-	0,0	-	0,0
CCC	-	0,0	-	0,0
Utan rating	67	3,5	26	1,5
Summa	1 902	100	1 786	100

Den kreditrisk som finns i bolagets avgivna återförsäkring beskrivs under avsnittet återförsäkringsrisk ovan.

Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller är nedskrivna. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Bolaget har inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oreglerade.

Ränterisk

Ränterisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor.

För att undvika att ränteförändringar påverkar tillgångsvärdet så att det inte längre överensstämmer med värdet på skulderna, matchas räntetillgångarna helt eller delvis med skulden.

Vid årsskiftet skulle en teoretisk räntestegring på 100 räntepunkter (1 procentenhet) innebära att räntetillgångarna minskade i värde med 53,4 Mkr (beräknat med metoden som används för trafikljusrapportering). Netto (när både tillgångs- och avsättningssidan inkluderas) är ränterisken dock störst för bolaget vid sjunkande räntor. Vid ett räntefall på 100 räntepunkter skulle räntetillgångarna visserligen öka med 51,6 Mkr men skulderna skulle öka med 99,4 Mkr (beräknat med metoden som används för trafikljusrapportering).

Fastighetsrisk

Marknadsvärdet på bolagets fastighetsbestånd har skrivits upp med 84,3 Mkr under 2015 och uppgår efter investeringar till 1 052,1 Mkr. Förvaltningsfastigheterna finns i Linköpings tätort och består huvudsakligen av bostadsfastigheter. Därutöver har bolaget en exponering mot den kommersiella fastighetsmarknaden i Stockholm genom innehav i Humlegården AB. Exponeringen i Humlegården är 474,7 Mkr.

Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. För Länsförsäkringar Östgöta är fastighetsrisken för det egna beståndet relativt begränsad eftersom bostadsfastigheter har en lugnare prisutveckling och därmed lägre risk än kommersiella fastigheter. Den totala fastighetsexponeringen utgör 21,9 procent av placeringstillgångarna.

Tabell 17 – finansiella tillgångar fördelat per ratingkategori

Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar, %	AAA	AA	A	BBB	BB	Utan rating	Totalt
Obligationer och andra räntebärande värdepapper							
Svenska statsskuldväxlar							
Svenska statsobligationer	10,8						10,8
Svenska bostadshypotek	58,1						58,1
Övriga svenska emittenter		4,8	7,7	10,6	1,2	3,5	27,8
Utländska stater							
Övriga utländska emittenter			1,8	1	0,6		3,4
Lån med säkerhet i fast egendom							
Övriga lån							
Lån till kreditinstitut							
Derivat							
Övriga finansiella placeringar							
Fordringar							
Summa	68,9	4,8	9,5	11,6	1,8	3,5	100,0

Tabell 18 – känslighetsanalys fastigheter

Känslighetsanalys, fastighetsrisk, Mkr	2015	2014
Inverkan på vinst före skatt		
Avkastningskravet förändras med 1 procent	175,4	161,3
Förändring av hyresnivåerna med 10 procent	8,2	8,0

Motpartsrisker

Med motpartsrisk avses risken för förluster till följd av att motparter inte kan fullfölja sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran.

Motpartsrisk inom kapitalförvaltningen omfattar risken att en motpart i handel med finansiella derivat, eller en bank som hanterar bolagets likvida medel, inte kan fullfölja sina åtaganden. Denna risk begränsas av att bolaget ställer krav på att motparter i handel med finansiella derivat samt banker som hanterar bolagets likvida medel måste ha en kreditrating på lägst BBB+ enligt Standard & Poor.

Tabell 19 – motparter som hanterar likvida medel

Bank / motpart	Limit
Danske Bank A/S, Danmark, Sverige Filial, Org nr 516401-9811	300 Mkr
Länsförsäkringar Bank Aktiebolag, Org nr 516401-9878	300 Mkr
Nordea Bank Sverige AB, Org nr 502010-5523	300 Mkr

Tabell 20 – finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar

Finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar 2015-12-31

Mkr	Redovisat värde					Kassaflöden		
	Totalt	Utan förfall	Med förfall	1-3 mån	4-12 mån	2017-2021	2022-2031	2032-
Finansiella tillgångar	6 957	5 055	1 902	111	334	1114	342	0
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r (netto)	2 164		-2164	-184	-551	-507	-487	-436

Finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar 2014-12-31

Mkr	Redovisat värde					Kassaflöden		
	Totalt	Utan förfall	Med förfall	1-3 mån	4-12 mån	2016-2020	2021-2030	2031-
Finansiella tillgångar	6 539	4 753	1 786	63	188	984	551	0
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r (netto)	2 012		-2012	-167	-499	-596	-499	-251

Tabellen ovan visar en analys av kassaflödet där de finansiella tillgångarna och skulderna delas in i kontrakt med kända kassaflöden och kontrakt för vilka flödena inte är kända.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder på grund av bristande likviditet.

För Länsförsäkringar Östgöta är likviditet normalt inget problem eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller. För att säkerställa kortsiktig och långsiktig likviditet balanseras tillgångsportföljens kassaflöden och särskild hänsyn tas till placeringarnas likviditet. Större delen av bolagets tillgångar är föremål för marknadsnotering och kan göras likvida inom några dagar.

Under en normal månad har bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadekostnader och återförsäkringspremier på cirka 108 Mkr. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och nettoersättning från Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Liv uppgår till cirka 120 Mkr.

Bolagets skuldtäckningspolicy säkerställer också att Länsförsäkringar Östgötas försäkringstekniska avsättningar alltid kan infrias.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Fondliv respektive Länsförsäkringar Banks räkning. Som ersättning för detta erhåller Länsförsäkringar Östgöta provision.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras bolagets ersättning för den förmedlade bankaffären. Enligt detta avtal framgår det även att Länsförsäkringar Östgöta ska stå för 80 procent av konstaterade kreditförluster på de lån bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Avtalet innehåller en begränsning vilken innebär att avräkning av kreditförluster maximalt kan ske till det framtida värdet av samtliga utbetalningar av provisionsersättning från LF Bank.

För att ta hänsyn till framtida kreditrisker och därmed framtida ersättningsbortfall från LF Bank görs reserveringar löpande under året för detta. Principen är densamma som ovan, det vill säga Länsförsäkringar Östgöta står för 80 procent av de nedskrivningar som görs av LF Bank.

Operativa risker

Operativ risk definieras som risken för förluster på grund av risker i den operativa verksamheten. Orsaken till förlusten kan vara av intern natur (brister i processer eller systemstöd, misstag) eller extern natur (bedrägerier, katastrofer). Operativa risker förekommer i verksamheten och hanteras genom förebyggande och riskreducerande åtgärder. Ansvarsfördelning, principer och instruktioner för att analysera, hantera och rapportera operativa risker har även fastställts i ett antal riktlinjer.

Årligen görs analyser av bolagets verksamhet vilka syftar till att identifiera de operativa riskerna. Analysen resulterar i åtgärdsplaner.

Som ett stöd till riskhanteringen finns ett system för rapportering och uppföljning av incidenter. Incidenter följs upp och åtgärder vidtas för att händelsen inte ska upprepas. För att hantera allvarliga störningar genomförs även kontinuitetsplanering.

Bolagets funktioner för riskkontroll, compliance och internrevision har, som tidigare beskrivet, bland annat till uppgift att på olika sätt identifiera, hantera och granska bolagets operativa risker. Riskkontrollfunktionen har det övergripande ansvaret för de metoder och verktyg som används för att identifiera, värdera och hantera operativa risker. Riskkontrollfunktionen ansvarar också för samordning och rapportering av risker och incidenter till ledning och styrelse.

NOT 3 PREMIEINKOMST

<i>tkr</i>	Koncernen	
	2015	2014
Direkt försäkring i Sverige	1 322 947	1 267 750
Mottagen återförsäkring	77 659	286 893
Premier för avgiven återförsäkring	-113 542	-267 308
Summa premieinkomst	1 287 064	1 287 335

Bolaget tillämpar fullt ut en riskbaserad rabatt, förmånskundsrabatt.

I resultaträkningen redovisas premieintäkten efter avdrag för denna rabatt.

NOT 4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN

<i>tkr</i>	Koncernen	
	2015	2014
Överförd kapitalavkastning till sakrörelsen	11 147	3 751
Summa överförd kapitalavkastning	11 147	3 751
Räntesats %, exkl Trafikaffär	0,42%	0,16%
Räntesats %, Trafikaffären	0,42%	0,16%

Basen för kapitalavkastningen av skadeförsäkringsverksamhetens kassaflöden bestäms som summan av halva premieintäkten f.e.r och genomsnittet under året av avsättning för oreglerade skador f.e.r.

Som räntesats för sakförsäkring tillämpas en med bolagets durationsmål (5,0 år) överensstämmande statsobligationsränta (dvs. en interpolerad statsobligationsränta).

NOT 5 UTBETALDA FÖRSÄKRINGERSÄTTNINGAR

<i>tkr</i>	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrares andel		Försäkringsärsättningar f.e.r.	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Utbetalda försäkringsärsättningar	767 185	688 641	32 174	-19 260	735 011	707 901
Driftskostnader för skadereglering	73 815	63 081	0	0	73 815	63 081
Utbetalda försäkringsärsättningar	841 000	751 722	32 174	-19 260	808 826	770 982

För upplysning om förändring i avsättning för oreglerade skador avseende känd skadereserv, okänd skadereserv och avsättning för skaderegleringskostnad, se not 26.

NOT 6 DRIFTSKOSTNADER

<i>tkr</i>	Direkt försäkring		Mottagen återförsäkring		Totalt	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Funktionsindelade driftskostnader						
Anskaffningskostnader	-111 889	-93 313	-629	-2 269	-112 518	-95 582
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-1 376	10 126			-1 376	10 126
Administrationskostnader	-127 346	-126 728			-127 346	-126 728
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	-841	-857			-841	-857
Driftskostnader Moderbolag	-241 452	-210 772	-629	-2 269	-242 081	-213 041
Avskrivning IT-system	-3 256	-3 256			-3 256	-3 256
Driftskostnader Koncern	-244 708	-214 028	-629	-2 269	-245 337	-216 297
Kostnadsslagsindelad driftskostnad						
Provisioner och vinstandelar i mottagen af			-629	-2 269	-629	-2 269
Personalkostnader	-263 983	-239 625			-263 983	-239 625
Lokal- och kontorsomkostnader	-24 457	-23 818			-24 457	-23 818
Ombudersättningar	-13 078	-10 207			-13 078	-10 207
Avskrivningar på maskiner och inventarier	-5 019	-4 485			-5 019	-4 485
Övriga driftskostnader	-179 667	-174 301	0	313	-179 667	-173 988
Provision för all förmedlad affär	124 533	101 469			124 533	101 469
Total driftskostnad Moderbolag	-361 671	-350 966	-629	-1 956	-362 300	-352 922
Avgår:						
Driftskostnader för Finans- och fastighetsförvaltning	61 072	67 125			61 072	67 125
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-1 376	10 126			-1 376	10 126
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	-841	-857			-841	-857
Resultat för förmedlad liv-, bank- och fondaffär	-12 451	720			-12 451	720
Skaderegleringskostnader	73 815	63 081	0	-313	73 815	62 768
Summa avdrag	120 219	140 194	0	-313	120 219	139 881
Driftskostnader Moderbolag	-241 452	-210 772	-629	-2 269	-242 081	-213 041
Aktivering IT-system	-3 256	-3 256			-3 256	-3 256
Driftskostnader Koncern	-244 708	-214 028	-629	-2 269	-245 337	-216 297

NOT 7 ÖVRIGA TEKNISKA KOSTNADER

tkr	Koncernen	
	2015	2014
Avräkning mot TFF		
Premier och trafikförsäkringsavgifter	12 318	12 140
Skadautbetalningar netto	-15 634	-22 718
Driftskostnader	-1 189	-1 844
Kapitalavkastning	334	1 043
Nettounderskott TFF	-4 172	-11 380

Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige. Dessa försäkringsbolag är enligt lag skyldiga att vara medlemmar i TFF. Föreningens verksamhet styrs till övervägande del av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Regeringen fastställer TFF:s stadgar. TFF:s egna intäkter utgörs främst av betalda trafikförsäkringsavgifter och finansiella intäkter. Driftskostnaderna och skadekostnaderna överstiger regelmässigt intäkterna och det uppkommer årligen ett nettounderskott i TFF:s verksamhet. Medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera föreningens nettounderskott. Nettounderskottet redovisas i enlighet med branschgemensam rekommendation. Länsförsäkringars totala andel av TFF:s underskott utgör 36,76 %. Länsförsäkringars andel fördelas sedan mellan länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak med hjälp av nyckeln intjänade premier för direkttecknade trafikförsäkringar. Länsförsäkringar Östgötas andel uppgår då till 7 %. Nettounderskottet redovisades för åren 2013 och tidigare i resultaträkningens poster Utbetalda försäkringsersättningar respektive Driftskostnader.

NOT 8 ÅTERBÄRING OCH RABATTER

tkr	Direkt försäkring	
	2015	2014
Ingående tilldelad återbäring	244 000	0
Återbäring för tidigare år, utbetald under året	-244 533	19 302
Utgående tilldelad återbäring	-206 000	-244 000
Årets rabatter	0	-1
Återbäring och rabatter	-206 533	-224 700

NOT 9 ÅRETS NETTOVINST/FÖRLUST PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument är värderade till verkligt värde med värdeförändringen redovisad i resultaträkningen. Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde.

tkr	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde		Lånefordringar	Summa
	Koncernen	över resultatet		
Finansiella tillgångar, 2015				
Aktier och andelar	290 772			290 772
Obligationer och andra räntebärande papper	11 833			11 833
Derivat	-			-
Byggnader och mark	109 786			109 786
Övriga fordringar		2 017		2 017
S:a finansiella tillgångar	412 391	2 017		414 408
Finansiella tillgångar, 2014				
Aktier och andelar	471 207			471 207
Obligationer och andra räntebärande papper	67 188			67 188
Derivat	-			-
Byggnader och mark	98 588			98 588
Övriga fordringar		1 901		1 901
S:a finansiella tillgångar	636 983	1 901		638 884

NOT 9 fortsättning

tkr	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde		Lånefordringar	Summa
	Moderbolaget	över resultatet		
Finansiella tillgångar, 2015				
Aktier och andelar	198 782			198 782
Obligationer och andra räntebärande papper	11 833			11 833
Derivat	-			-
Byggnader och mark	109 786			109 786
Övriga fordringar		2 017		2 017
S:a finansiella tillgångar	320 401	2 017		322 418

Finansiella tillgångar, 2014				
Aktier och andelar	424 101			424 101
Obligationer och andra räntebärande papper	67 188			67 188
Byggnader och mark	98 588			98 588
Övriga fordringar		1 901		1 901
S:a finansiella tillgångar	589 877	1 901		591 778

Kapitalavkastning, intäkter	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Driftsöverskott från byggnader och mark				
Hyresintäkter	68 699	67 278	68 699	67 278
Erhållna utdelningar	50 086	42 965	50 086	42 965
Ränteintäkter				
Obligationer och andra räntebärande räntepapper	59 859	61 145	59 859	61 145
Övriga ränteintäkter	2 017	1 901	2 017	1 901
Valutakursvinst, netto	52 156	152 354	52 156	152 354
Realisationsvinst, netto				
Aktier och andelar	18 192	63 348	18 192	63 348
Obligationer och andra	616		616	
Summa intäkter i kapitalförvaltningen	251 626	388 990	251 626	388 990

Kapitalavkastning, kostnader				
Driftskostnader från byggnader och mark	-43 214	-51 290	-43 214	-51 290
Kapitalförvaltningskostnader	-16 785	-14 886	-18 747	-15 518
Valutaförlust, netto	-	-	-	-
Realisationsförlust, netto				
Aktier och andelar	-	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande räntepapper	0	-16 755	0	-16 755
Räntekostnader				
Fastighetslån	-	-	-	-
Övriga räntekostnader	-5 043	-7 862	-5 043	-7 862
Summa kostnader i kapitalförvaltningen	-65 041	-90 794	-67 003	-91 425

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserad vinst				
Byggnader och mark	84 300	82 600	84 300	82 600
Aktier och andelar	170 338	212 540	78 348	165 435
Räntebärande värdepapper	0	30 661	0	30 661
Summa orealiserad vinst	254 638	325 801	162 648	278 695
Orealiserad förlust				
Byggnader och mark	-	-	-	-
Aktier och andelar	-	-	-	-
Räntebärande värdepapper	-43 599	-	-43 599	-
Summa orealiserad förlust	-43 599	0	-43 599	0

NOT 10 BOKSLUTSDISPOSITIONER

<i>tkr</i>	Moderbolaget	
	2015	2014
Årets avskrivningar utöver plan	0	0
Förändring av säkerhetsreserv	-71 933	-18 500
Avsättning till periodiseringsfond	-23 171	10 506
Summa bokslutsdispositioner	-95 104	-7 994

Obeskattade reserver	Moderbolaget	
	2015	2014
Utgjenningsfond	42 650	42 650
Säkerhetsreserv	1 238 491	1 166 558
Periodiseringsfond	122 186	99 015
Summa obeskattade reserver	1 403 327	1 308 223

NOT 11 SKATTER***tkr*
REDOVISAT I RESULTATRÄKNINGEN****Aktuell skatt**

Årets skattekostnad
Justering av skatt hänförlig till tidigare år

Förändring uppskjuten skattekostnad

Uppskjuten skatt vid frivilligt byte av redovisningsprincip avseende oreglerade skador

Uppskjuten skatt på skillnaden mellan redovisat och skattemässigt värde på placeringstillgångar
Uppskjuten skatt avseende övriga temporära skillnader

Totalt redovisad skattekostnad**Avstämning årets skattekostnad**

Redovisat resultat före skatt
Skatt enligt gällande skattesats (22 %)
Skatteeffekt av:

-ej avdragsgilla kostnader
-ej skattepliktiga intäkter
-kupongskatt
-skatt hänförlig till tidigare år
-övrigt

Redovisad effektiv skatt

Gällande skattesats
Effektiv skattesats

Koncernen		Moderbolaget	
2015	2014	2015	2014
-27 828	-110	-27 471	0
-3 260	386	-3 260	378
-31 088	277	-30 731	378
9 301	-1 407	9 301	-1 407
-9 328	-126 730	-9 328	-126 730
-22 660	-881	-2 370	198
-22 687	-129 018	-2 397	-127 939
-53 775	-128 741	-33 128	-127 561
316 761	607 297	130 961	554 822
-69 687	-133 605	-28 811	-122 061
-87	-906	-85	-905
20 287	13 527	49	3 167
-3 182	-3 162	-3 182	-3 162
-78	3 540	-78	3 540
-1 028	-8 135	-1 021	-8 141
-53 775	-128 741	-33 128	-127 561
22,0%	22,0%	22,0%	22,0%
17,0%	21,2%	25,3%	23,0%

REDOVISAT I BALANSRÄKNINGEN**Redovisade uppskjutna skattefordringar och skulder**

Uppskjutna skattefordringar och - skulder hänför sig till följande:

Koncernen	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Aktier och andelar, placeringstillgångar			-299 292	-280 768	-299 292	-280 768
Fastigheter			-146 449	-125 737	-146 449	-125 737
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			-8 140	-38 048	-8 140	-38 048
Temporär skillnad vid frivilligt byte av redovisningsprincip avseende oreglerade skador				-9 301		-9 301
Övrigt			-1 847	-193	-1 847	-193
Obeskattade reserver			-309 043	-288 037	-309 043	-288 037
Skattefordringar/-skulder, netto	0	0	-764 771	-742 084	-764 770	-742 084
Moderbolaget						
Aktier och andelar, placeringstillgångar			-299 292	-280 768	-299 292	-280 768
Fastigheter			-146 449	-125 737	-146 449	-125 737
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			-8 140	-38 048	-8 140	-38 048
Temporär skillnad vid frivilligt byte av redovisningsprincip avseende oreglerade skador				-9 301		-9 301
Övrigt			-1 847	523	-1 847	523
Skattefordringar/-skulder, netto	0	0	-455 728	-453 331	-455 728	-453 331

NOT 12 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

<i>tkr</i>	2015	2014
Ingående anskaffningsvärde	39 552	39 552
Årets inköp	-	-
Utgående anskaffningsvärde	39 552	39 552
Ingående ackumulerade avskrivningar	-36 297	-33 041
Årets avskrivningar	-3 256	-3 256
Utgående ackumulerade avskrivningar	-39 553	-36 297
Bokfört planmässigt restvärde	0	3 256

100 % av de immateriella tillgångar är egenutvecklade.

Immateriella tillgångar skrivs från ianspråkstagande planmässigt av på fem år.

Gäller enbart koncernen.

NOT 13 BYGGNADER OCH MARK

Förvaltningsfastigheter	Tillkommande/köpta förvaltningsfastigheter		Avgående/sålda förvaltningsfastigheter		Förvaltningsfastigheter ägda hela året	
<i>tkr</i>	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Koncernen/moderbolaget						
Ingående verkligt värde					967 850	885 250
Anskaffningsvärde					682 587	682 587
Investeringar i fastigheterna						
Försäljningsintäkter sålda fastigheter						
Utgående verkligt värde					1 052 150	967 850
Ack. orealiserad värdeförändring					369 563	285 263
Ack. realiserad värdeförändring						

Förvaltningsfastigheterna består av ett antal hyresfastigheter som hyrs ut till externa hyresgäster.

Hyreskontrakt avseende kontor och butiker upprättas initialt normalt på hyrestid som omfattar 3 år.

I förvaltningsfastigheterna ingår även bolagets fritidshus i Funäsdalen samt övernattningslägenhet i Stockholm.

Geografisk marknad	Typ av fastighet	Initiala hyresintäkter / Bedömda marknadsmässiga hyresintäkter, tkr		Initialt driftnetto / Bedömt marknadsmässigt driftnetto, tkr		Kalkylräntekrav för diskontering av framtida kassaflöden, %		Direktavkastningskrav för bedömning av restvärde, %	
		2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Östergötlands län	Bostäder	62 285/63 208	60 899/61 699	30 019/36 816	20 784/37 036	5,25 - 7,00	5,50 - 7,50	5,25 - 7,00	5,50 - 7,50
	Kontor	19 267/19 503	19 141/18 638	7 605/11 452	7 965/11 037	8,25 - 8,75	8,50 - 8,75	8,25 - 8,75	8,50 - 8,75

Förvaltningsfastigheter - påverkan på periodens resultat

Koncernen/moderbolaget	2015	2014
Hyresintäkter (inklusive interna hyror)	81 552	80 040
Direkta kostnader för förvaltningsfastigheter som genererat hyresintäkter under perioden (drift- och underhållskostnader, fastighetsskatt och tomträttsavgäld)	43 928	51 291

Fastigheter har värderats till verkligt värde i balansräkningen med

från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara indata (nivå 3).

NOT 14 PLACERINGAR I KONCERNFÖRETAG

Innehav i dotterföretag	Dotterföretagets säte	Ägarandel i procent	
		2015	2014
Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB	Linköping, Sverige	100	100
Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB	Linköping, Sverige	100	100

Moderbolaget, tkr

	Bokfört värde	Bokfört värde
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	140 815	140 815
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	140 815	140 815
Verkligt värde	474 745	382 755

Under året har inga inköp, aktieägartillskott eller uppskrivningar gjorts.

Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i dotterföretag

Dotterföretag/Organisationsnummer/Säte	Antal andelar	Andel i %	Bokfört värde
Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB, 556661-0514, Linköping	11 750	100	1 175
Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB, 556666-1111, Linköping	1 000	100	139 640

NOT 15 AKTIER OCH ANDELAR

<i>tkr</i>				
	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Verkligt värde	3 815 347	3 462 929	3 340 602	3 080 174
Anskaffnings värde	2 066 979	1 890 607	1 981 151	1 804 780

NOT 16 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE PAPPER

<i>tkr</i>				
Koncern och moderbolag	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
	2015	2014	2015	2014
Statsskuldväxlar				
Svenska staten	209 441	417 563	200 048	404 399
Svenska bostadsinstitut	1 133 167	844 206	1 141 482	824 258
Övriga svenska emittenter	472 572	391 906	475 509	383 549
Utländska stater				
Övriga utländska emittenter	63 506	107 074	61 893	103 878
Summa	1 878 686	1 760 748	1 878 932	1 716 084
Varav noterade värdepapper	1 878 686	1 760 748	1 878 932	1 716 084

Förfallostruktur obligationer och räntebärande papper

	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
	2015	2014	2015	2014
Mindre än 1 år	438 643	244 269	443 409	243 921
1-5 år	1 101 265	970 724	1 089 939	951 157
5-10 år	338 778	350 994	345 585	326 794
Mer än 10 år	-	194 762	-	194 212
Summa	1 878 686	1 760 748	1 878 932	1 716 084
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	107 236	200 144	-	-
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	-6 851	-431	-	-
Nedanstående värde på valutaterminer har påverkat ovanstående värde på obligationer och andra räntebärande värdepapper.				
Valutaterminer:				
EUR/SEK-termin 150331	-	29	-	-
USD/SEK-termin 150325	-	-3 501	-	-

NOT 17 REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Finansiella instrument är värderade till verkligt värde med värdeförändringen redovisad i resultaträkningen.

Övriga tillgångar och skulder är värderade till upplupet anskaffningsvärde, se även not 1.

<i>tkr</i>	Koncernen 2015					Koncernen 2014				
Tillgångar										
Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Aktier och andelar	3 815 347		3 815 347	3 815 347	2 139 802	3 462 929		3 462 929	3 462 929	1 963 430
Obligationer och andra räntebärande papper	1 878 685		1 878 685	1 878 685	1 878 932	1 760 748		1 760 748	1 760 748	1 716 084
Upplupna intäkter	22 841	85	22 926	22 926	22 926	22 277	23	22 300	22 300	22 300
Fordringar		710	710	710	710		986	986	986	986
Utlåning till kreditinstitut		193 983	193 983	193 983	193 983		330 368	330 368	330 368	330 368
Summa	5 716 873	194 778	5 911 650	5 911 650	4 236 352	5 245 954	331 378	5 577 332	5 577 332	4 033 169

NOT 17 REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER, forts

Tillgångar	Moderbolaget 2015					Moderbolaget 2014				
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Finansiella tillgångar										
Aktier och andelar	3 340 602		3 340 602	3 340 602	1 981 151	3 080 174		3 080 174	3 080 174	1 804 780
Obligationer och andra räntebärande papper	1 878 685		1 878 685	1 878 685	1 878 932	1 760 748		1 760 748	1 760 748	1 716 084
Upplupna intäkter	22 841	85	22 926	22 926	22 926	22 277	23	22 300	22 300	22 300
Fordringar		710	710	710	710		986	986	986	986
Utlåning till kreditinstitut		187 387	187 387	187 387	187 387		325 565	325 565	325 565	325 565
Summa	5 242 128	188 182	5 430 310	5 430 310	4 071 106	4 863 199	326 574	5 189 773	5 189 773	3 869 715

Skulder	Koncernen 2015					Koncernen 2014				
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Finansiella skulder										
Skulder till kreditinstitut										
Derivat										
Andra skulder		44 813	44 813	44 813	44 813		51 126	51 126	51 126	51 126
Upplupna kostnader		7 409	7 409	7 409	7 409		6 034	6 034	6 034	6 034
Summa		52 222	52 222	52 222	52 222		57 160	57 160	57 160	57 160

Skulder	Moderbolaget 2015					Moderbolaget 2014				
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Finansiella skulder										
Skulder till kreditinstitut										
Derivat										
Andra skulder		44 766	44 766	44 766	44 766		51 909	51 909	51 909	51 909
Upplupna kostnader		7 409	7 409	7 409	7 409		6 034	6 034	6 034	6 034
Summa		52 174	52 174	52 174	52 174		57 943	57 943	57 943	57 943

**NOT 17 REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA
TILLGÅNGAR OCH SKULDER, forts**

Klassificering av finansiella instrument

	Koncernen			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	1 672 053	276 612	1 866 681	3 815 346
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 878 685			1 878 685
	Moderbolaget			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	1 672 053	276 612	1 391 936	3 340 601
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 878 685			1 878 685

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara indata (nivå 3).

Koncernen	Aktier och andelar
Ingående balans nivå 3 2014-12-31	1 624 960
<i>Redovisade vinster och förluster</i>	
Redovisat i årets resultat	188 877
Anskaffningsvärde förvärv	52 845
Försäljningslikvid försäljning	-
Överföring från nivå 3	-
Överföring till nivå 3	-
Utgående balans nivå 3 2015-12-31	1 866 681
Orealiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen	188 877

Moderbolaget	Aktier och andelar
Ingående balans nivå 3 2014-12-31	1 242 205
<i>Redovisade vinster och förluster</i>	
Redovisat i årets resultat	96 887
Anskaffningsvärde förvärv	52 845
Försäljningslikvid försäljning	-
Överföring från nivå 3	-
Överföring till nivå 3	-
Utgående balans nivå 3 2015-12-31	1 391 936
Orealiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen	96 886

Känslighetsanalys, nivå 3	Påverkan på skulder och eget kapital		
	Värde- påverkan	Avsättning för andra risker och kostnader	Eget kapital
Kursnedgång LFAB/Humlegården 10 %	-186 668	-41 067	-145 601

Nivå 1: enligt priser noterade på en marknad för samma instrument
Nivå 2: antingen direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1
Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Bolagets aktieinnehav i LFAB, LF Mäklarservice AB och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så kommer aktierna att redovisas till detta lägre värde.

Bolagets onoterade aktieinnehav i Humlegården Holding AB 1-3, som ägs genom Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB, har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Humlegården AB är ett fastighetsförvaltande bolag som varje år anlitar utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper för värdering av fastighetsbeståndet. Eftersom marknadsvärdet på fastighetsbeståndet i allt väsentligt utgör substansvärdet, så representerar substansvärdet verkligt värde på balansdagen eftersom bolaget i grund och botten utgörs av fastigheterna.

Andelarna i Innovationskapital värderas i enlighet med International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines. Metoden har som målsättning att ge en uppskattning av det pris där två hypotetiska marknadsaktörer skulle enas om att utföra en transaktion. Huvudsakligen används priset vid den senaste transaktionen som underlag för bedömning av verkligt värde.

Innehaven i Vindmark Group AB är värderade i enlighet med senast genomförda transaktion.

**NOT 18 FORDRINGAR AVSEENDE
DIREKT FÖRSÄKRING**

	2015	2014
Fordringar hos försäkringsföretag	32 863	43 692
Fordringar hos försäkringstagare	334 611	329 369
	367 474	373 061

NOT 19 MATERIELLA TILLGÅNGAR

Maskiner och inventarier:	2015	2014
Ingående anskaffningsvärde	177 114	173 532
Årets inköp	7 825	4 837
Årets försäljning	-1 168	-1 255
Utgående anskaffningsvärde	183 771	177 114
Ingående ackumulerade avskrivningar	-163 117	-158 632
Årets avskrivningar	-5 019	-4 485
Utgående ackumulerade avskrivningar	-168 135	-163 117
Bokfört planmässigt restvärde	15 636	13 997

Maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på fem år.

NOT 20 LIKVIDA MEDEL/KASSA OCH BANK

<i>tkr</i>	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Summa likvida medel / kassa och bank	193 983	330 368	187 387	325 565

NOT 21 UPPLUPNA RÄNTE- OCH HYRESINTÄKTER

<i>tkr</i>	2015	2014
Upplupna ränteintäkter	22 841	22 277
Upplupna hyresintäkter	85	23
	22 926	22 300

Allt förväntas bli återvunnet inom 12 månader.

NOT 22 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

<i>tkr</i>	2015	2014
Föregående års avsättning för förutbetalda anskaffningskostnader	22 534	12 393
Årets avskrivning	-22 534	-12 393
Årets avsättning	21 158	22 534
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	21 158	22 534

Samtliga anskaffningskostnader skrivs av på ett år.

NOT 23 ÖVRIGA FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

<i>tkr</i>	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Förutbetalda hyror	176	1 098	176	1 098
Förutbetalda pensionskostnader	0	0	0	0
Övriga förutbetalda kostnader	3 026	2 002	2 938	1 915

Summa övriga förutbetalda

kostnader och upplupna intäkter **3 201** **3 100** **3 114** **3 012**

Allt förväntas bli återvunnet inom 12 månader.

NOT 24 EGET KAPITAL**Bundet eget kapital***Uppskrivningsfond*

Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap.1-2 § ÅRFL.

Avser omstrukturering av Humlegården.

Reservfond

Var tidigare ett lagkrav att sätta av till detta. Man har utgått från bolagsordning eller en procentandel av ev vinst.

Fritt eget kapital*Balanserade vinstmedel*

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfondavsättning och efter att eventuell vinstutdelning lämnats. Utgör tillsammans med årets resultat summa fritt eget kapital.

NOT 25 AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVARDRÖJANDE RISKER

<i>tkr</i>	2015			2014		
	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto
Avsättning för ej intjänade premier						
Ingående balans	547 791		547 791	522 569		522 569
Premieinkomst	1 400 606	-113 542	1 287 064	1 554 643	-267 308	1 287 335
Intjänade premier under perioden	-1 374 227	113 542	-1 260 685	-1 529 421	267 308	-1 262 113
Utgående balans	574 169		574 169	547 791		547 791

NOT 26 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR

<i>tkr</i>	2015			2014		
	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto
Inträffade och rapporterade skador	1 141 387	-199 820	941 568	1 026 360	-203 967	822 393
Inträffade men ej rapporterade skador IBNR	1 228 728	-312 536	916 192	1 243 105	-302 898	940 207
Skaderegleringskostnader	71 700		71 700	77 728		77 728
Summa	2 441 815	-512 356	1 929 459	2 347 193	-506 865	1 840 328
Ingående balans	2 347 193	-506 865	1 840 328	1 723 711	-349 376	1 374 335
Förväntad kostnad för skador som inträffat under den innevarande perioden	532 694	-23 871	508 823	440 822	-29 989	410 833
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder för skador som inträffat under tidigare år	-438 071	18 379	-419 692	-520 163	16 469	-503 694
<i>Effekt av beståndsoverlåtelse</i>						
Verkligt värde av övertaget bestånd trafik (redovisat i balansräkningen)	-	-	-	420 781	-159 080	261 701
Anpassning till bolagets redovisningsprinciper (redovisat i resultaträkningen)	-	-	-	-15 111	15 111	0
Livränterörelse	-	-	-	297 152	-	297 152
Utgående balans	2 441 815	-512 356	1 929 459	2 347 193	-506 865	1 840 328

Den räntesats, 1,25 %, som används vid diskontering av ersättningsreserv för trafikaffären är baserad på medelvärdet av räntan på 7-åriga svenska statsobligationer över åren 2011-2015, där värdet för 2015 beräknas på perioden januari - augusti.

NOT 27 ÖVRIGA SKULDER

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-
Leverantörsskulder	14 207	15 630	14 106	15 526
Trafikpremieskatt	10 631	16 506	10 631	16 506
Övriga skulder	19 975	18 989	20 029	19 877
Summa övriga skulder	44 813	51 126	44 766	51 909

NOT 28 UPPLUPNA KOSTNADER

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Semesterlöneskuld	14 352	13 334	14 213	13 203
Prestationslön	7 923	4 877	7 923	4 877
Sociala kostnader	6 063	5 540	5 997	5 475
Hyrer influtna ej förfallna	7 409	6 034	7 409	6 034
Övrigt	7 780	9 445	7 780	9 445
Summa upplupna kostnader	43 526	39 230	43 322	39 034

NOT 29 STÄLLDA SÄKERHETER / ANSVARSFÖRBINDELSER

I enlighet med 7 kap. 11 § Försäkringsrörelselagen (FRL) har bolaget registerfört de placeringstillgångar som används för skuldtäckning. Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Tillgångarna kan tas i anspråk vid bolagets insolvens.

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolym för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga.

NOT 30 PENSIONER

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas genom försäkring i FPK. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2015 har bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt som tryggas genom en försäkring i FPK redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i FPK uppgår till 13,5 Mkr (9,6 Mkr). FPKs överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2014 uppgick FPKs överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 110 procent (114 procent). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på FPKs tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt FPKs försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

Förtida pensionsavgång kan ske på tjänstemannens (födda 1950 och tidigare) initiativ fr. o. m. månaden efter uppnådda 62 års ålder om inte företaget och den lokala FTF-organisationen överenskommer om annat. Villkor framgår av FTP 12 (Försäkringsbranschens tjänstepensionsplan). Den utgående avsättningen för 62-årsavgångar gällande avtalspension var per 2015-12-31 4 114 tkr. Avsättningen baseras på en 30 -procentig utnyttjandegrad.

Företaget följer kollektivavtal mellan FAO/FTF och FAO/SACO vad gäller pensionsvillkor. Enda undantaget är företagets VD - se not 35. Se även not 1 under avsnittet om förmånsbestämda pensionsplaner.

NOT 31 NÄRSTÅENDE**Närståenderrelationer**

Moderbolaget har en närstående relation med sina dotterföretag, se not 14.

Sammanställning över närstående transaktioner

	Försäljning av varor och tjänster till närstående		Inköp av varor och tjänster från närstående		Fordran på närstående per 31/12		Skuld till närstående per 31/12	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Moderbolaget								
Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB	1 728	1 728	-6 170	5 123	284	989	-	-
Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB	-	-	-	-	25 290	25 265	-	-

NOT 32 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR ANGÅENDE FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN

tkr	Försäkringsklasser					Summa		
	Sjuk- och olycksfall	Motorfordon	Egen-dom	Ansvar	Rätts-skydd	Direkt försäkring	Mottagen återförsäkring	Totalt
Premieinkomst, brutto	85 484	574 040	588 866	46 035	28 522	1 322 947	77 659	1 400 606
Premieintäkt, brutto	81 618	560 569	580 000	45 397	28 096	1 295 679	78 548	1 374 227
Driftskostnader, brutto	-16 790	-84 519	-123 538	-10 565	-6 040	-241 452	-629	-242 081
Försäkringsersättningar, brutto	-69 385	-390 207	-375 453	-26 554	-6 345	-867 944	-67 678	-935 622
Resultat avgiven återförsäkring	-1 982	-4 088	-69 808	0	0	-75 877		-75 877
Skadeprocent brutto	85,0%	69,6%	64,7%	58,5%	22,6%	67,0%	86,2%	68,1%

NOT 33 ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER**Kostnader för ersättning till anställda**

<i>tkr</i>	Styrelse och VD		Tjänstemän och fastighetshetsanställda		Fritidsombud	
Kostnader för ersättning till anställda, Koncernen	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Löner och ersättningar	5 324	4 590	154 504	149 029	-	1 083
Pensionsavgifter	855	1 249	23 572	22 777		
Sociala kostnader på löner, ersättningar och förmåner	2 080	1 745	50 926	52 378	-	171
	8 259	7 584	229 002	224 185	-	1 254

Kostnader för ersättning till anställda, Moderbolaget

	Styrelse och VD		Tjänstemän och fastighetshetsanställda		Fritidsombud	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Löner och ersättningar	4 397	3 723	154 089	148 452	-	1 083
Pensionsavgifter	597	1 075	23 554	22 735		
Sociala kostnader på löner, ersättningar och förmåner	1 696	1 430	50 844	52 186	-	171
	6 690	6 228	228 487	223 373	-	1 254

Medelantalet anställda

	Koncernen					Moderbolaget			
	2015			2014		2015			2014
	Män	Kvinnor	Totalt	Totalt		Män	Kvinnor	Totalt	Totalt
Verkställande direktör	2	0	2	2		1	0	1	1
Tjänstemän *)	141	174	315	298		140	174	314	297
Fastighetsanställda *)	1	1	2	3		1	1	2	3
Fritidsombud	-	-	-	39		-	-	-	39

*) Omräknat till helårsarbete

Könsfördelning företagsledningen, %**Moderbolaget**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Andel kvinnor	21%	21%	38%	33%
Övriga ledande befattningshavare	43%	43%	43%	43%

Lån till anställda

Samtliga lån till anställda och VD går via LF Bank. En sedvanlig kreditprövning görs på samtliga. Skillnaden mellan verklig ränta och den ränta som de anställda betalar betalas av företaget. Summan för ränteskillnaden uppgick 2015 till 5 351tkr.

NOT 34 ARVODE OCH KOSTNADSERSÄTTNING TILL REVISORER

<i>tkr</i>	Koncernen		Moderbolaget	
Koncernen	2015	2014	2015	2014
KPMG				
Revisionsuppdrag	1 032	940	924	785
Skatterådgivning	102	243	94	243
Andra uppdrag	95	39	95	39
	1 229	1 222	1 113	1 067

NOT 35 ERSÄTTNING TILL STYRELSELEDAMÖTER, VD OCH ANDRA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

	Grundlön styrelsearvode	Rörlig* ersättning	Övriga förmåner	Pensions kostnad	Summa kronor
Styrelsens ordförande, Lars-Eric Åström t o m 1503	122 488				122 488
Styrelsens vice ordförande t o m 1503, ordförande fr o m 1504, Peter Lindgren	410 033				410 033
Styrelseledamot, Rikard Sagent	162 980				162 980
Styrelseledamot, Carl Falkenberg	191 480				191 480
Styrelseledamot t o m 1503, vice ordförande fr o m 1504 Anna-Karin Cronstedt	201 092				201 092
Styrelseledamot, Magnus Berge	174 980				174 980
Styrelseledamot, Kristina Hårdänge, 1504-1505	6 000				6 000
Styrelseledamot, Sten Lundqvist, fr o m 1504	107 220				107 220
Verkställande direktör, Anders Rahm, t o m 1503	357 561		13 268	203 312	574 141
Verkställande direktör, Sven Eggefalk, fr o m 1503	2 587 562		62 036	393 561	3 043 159
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	6 206 714	78 780	481 617	2 689 669	9 456 780
Summa	10 528 110	78 780	556 921	3 286 542	14 450 353

* Rörliga ersättningar avser utbetalning av prestationsbaserad ersättning. Nivåskillnaden avseende arvoden mellan styrelsemedlemmarna beror på att ledamöterna i olika grad har andra uppdrag inom koncernen. Bland dessa engagemang återfinns uppdrag i presidiet, dotterbolagsstyrelser, utskott och inom länsförsäkringsgruppen. Bland övriga förmåner återfinns bland annat kostnader för tjänstebil, sjukförsäkring och låneförmåner.

Principer för bestämmande av ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare

Prestationsbaserad ersättning

Förutom fast grundlön till ledande befattningshavare utgår prestationsbaserad ersättning enligt samma modell som till bolagets övriga anställda. Vd får inte någon prestationsbaserad ersättning. Den prestationsbaserade ersättningen är maximerad till ett halvt basbelopp. Beslut om prestationsbaserad ersättning fattas av bolagets styrelse.

Pensioner

För Moderbolagets vd utgår pensionsförmåner till en årlig sammanlagd premie motsvarande 35 % av den pensionsgrundande lönen. Avtalad pensionsålder är 65 år. Moderbolaget har under januari – februari 2015 haft en t.f vd. För Moderbolagets t.f. vd har inga särskilda villkor träffats avseende pension, utan försäkringsbranschens normala pensionsvillkor gäller för vd liksom för övriga befattningshavare i bolagets ledning.

Avgångsvederlag

Vid uppsägning från bolagets sida har vd en uppsägningstid på 6 månader och ett avgångsvederlag om max 12 månadslöner. Vid uppsägning från bolagets sida har ledande befattningshavare rätt till lön under uppsägningstiden enligt gällande kollektivavtal. Vid egen uppsägning har vd 6 månaders uppsägningstid och andra ledande befattningshavare regleras enligt gällande kollektivavtal.

Offentliggörande av uppgifter om ersättningar

Policy

Bolagets styrelse har den antagit riktlinje om ersättningar. Riktlinjen om ersättningar tillämpas på all ersättning till alla anställda i bolaget. Beslut om riktlinjen grundar sig på en analys av vilka risker riktlinjen kan vara förknippad med. Riktlinjen ses över och beslutas av styrelsen årligen eller när det bedöms nödvändigt.

Beslutsgång

Bolagets styrelse ska inom sig utse ett ersättningsutskott med uppgift att ansvara för att bereda väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av riktlinjen för ersättningar. Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande och vice ordförande. Bolagets styrelse ska besluta om ersättning och övriga anställningsvillkor för vd. Beslut om ersättning till övriga anställda som ingår i bolagets företagsledning och eventuella övriga anställda som rapporterar direkt till vd har delegerats till ersättningsutskottet. Beslut om förmånererbjudande fattas av vd och ska årligen anmälas till bolagets styrelse.

Riskanalys

Bolaget har en ersättningsmodell som är förenlig med och främjar en effektiv riskhantering. Utgångspunkten är att ersättningar och anställningsvillkor inte får uppmuntra till överdrivet risktagande men ska möjliggöra att anställda och personer till ledande befattningar kan rekryteras och behållas. Till anställd i ledande position, och som kan påverka företagets risknivå, räknas verkställande direktör och personer i bolagets ledning. Till anställd som kan påverka företagets risknivå räknas

kontrollfunktioner, underwriter samt försäljningschefer och kreditchef.

Bolagets funktion för riskkontroll har medverkat i bedömningen av risken.

Ersättningsmodell och kriterier för ersättningar

Ersättning ska i huvudsak utgå med en fast månadslön. Styrelsen har beslutat om prestationsmål vars storlek är beroende av det övergripande bolagsresultatet samt tillgänglighetmått, affärsmarginal, driftskostnadsprocent samt miljömål. Utfallet av försäljningsresultatet kan inte påverkas av enskilda medarbetare eller beslut av särskilda befattningshavare utan kan endast uppnås genom en gemensam laginsats. Den kollektiva ersättningen har inte bedömts ge incitament till ökat risktagande. Den rörliga ersättningen är maximerad för alla anställda till 0,5 prisbasbelopp. Då ersättningsbeloppet är lika för samtliga anställda och beloppets storlek inte påverkar bolagets långsiktigt hållbara resultat och inte heller äventyrar företagets förmåga till långsiktigt positivt resultat utbetalas denna rörliga ersättning till samtliga anställda utom vd. Den prestationsbaserade ersättningen utgår i form av kontanter, förutom för anställda som kan påverka företagets risknivå. Dessa personer får sin prestationersättning i form av tjänstepension. Garanterade rörliga ersättningar utbetalda eller kostnadsförda finns inte. Inga ackumulerade utestående uppskjutna rörliga ersättningar finns.

Den rörliga, prestationsbaserade ersättningen, är intjänad under 2014 och utbetalades under 2015. Den uppgår till anställda som kan påverka företagets risknivå till 218 tkr och till övriga anställda till 4 787 tkr, resterande belopp avser provision för säljande personal.

Kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgår till 307,4 tkr och avser två personer. Inga andra utfästelser har gjorts till andra personer än dessa. Det högsta enskilda utfästa beloppet uppgår till 230 tkr.

Intjänade ersättningar under det senaste räkenskapsåret uppgår till 140 535 tkr. Utbetalade ersättningar under det senaste räkenskapsåret uppgår till 147 955 tkr, varav 7 420 tkr är intjänade tidigare år.

Rörlig ersättning i form av provision förekommer bland säljande personal. Denna personalkategori tillhör inte kategorin anställda i ledande position och bedöms inte i sitt dagliga arbete utöva ett sådant inflytande att det påverkar bolagets risknivå. Provisioner som utbetalas är enligt gällande kollektivavtal och inräknas i uppgift om rörliga ersättningar. Bolaget kan, utöver kontant ersättning, erbjuda anställda förmåner t ex i form av rabatter på bolagets produkter, bilförmån, lunchförmån samt i form av hälsa och friskvård.

Pensions- och avgångsvillkor följer av kollektivavtal. Bolaget kan inom ramen för av bolagsstämman fastställda principer för ersättning till ledande befattningshavare, avtala om särskilda pensions- och avgångsvillkor.

Kostnadsförda ersättningar

Anställda i ledande positioner

Övriga anställda som kan påverka företagets risknivå

Övriga anställda

Totalt

	Medeltal antal anställda	Fast ersättning	Rörlig ersättning	Förmåner	Pension	Totalt
Anställda i ledande positioner	7	9 152	79	557	3 287	13 074
Övriga anställda som kan påverka företagets risknivå	10	5 967	268	331	1 625	8 191
Övriga anställda	300	124 665	7 903	8 187	19 239	159 995
Totalt	317	139 784	8 251	9 075	24 151	181 260

NOT 36 OPERATIONELL LEASING

Icke uppsägningsbara leasingbetalningar uppgår till:

<i>tkr</i>	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Inom ett år	4 782	4 181	4 782	4 181
Mellan ett år och fem år	19 128	16 724	19 128	16 724
Längre än fem år	0	0	0	0

Koncernen hyr maskiner för kopiering, scanning och frankering enligt operationella leasingavtal. De variabla avgifterna har fastställts enligt serviceavtal. Leasingavtalen löper normalt på mellan 3 - 4 år, med en option på förlängning. Inga avtal innebär krav på förlängning. När leasingavtalen upphör har koncernen optioner att köpa utrustningen till då gällande marknadspris. Indexklausuler förekommer i leasingavtalen. Ingen av de leasade maskinerna vidareuthyrs.

Kostnadsförda avgifter för operationella leasingavtal uppgår till:

<i>tkr</i>	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2015	2015	2015
Minimileaseavgifter	2 895	2 585	2 895	2 585
Variabla avgifter	1 887	1 595	1 887	1 595
Totala leasingkostnader	4 782	4 181	4 782	4 181

NOT 37 KASSAFLÖDESANALYS

Likvida medel - koncernen	2015	2014
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Kassa och banktillgodohavanden	193 983	330 368
Kortfristiga placeringar, jämställda med likvida medel		
<i>Summa enligt balansräkningen</i>	193 983	330 368
Checkräkningskrediter som är omedelbart uppsägningsbara		
<i>Summa enligt kassaflödesanalysen</i>	193 983	330 368
Likvida medel - moderbolaget		
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Kassa och banktillgodohavanden	187 387	325 565
Kortfristiga placeringar, jämställda med likvida medel		
<i>Summa enligt balansräkningen</i>	187 387	325 565
Checkräkningskrediter som är omedelbart uppsägningsbara		
<i>Summa enligt kassaflödesanalysen</i>	187 387	325 565
Kortfristiga placeringar har klassificerats som likvida medel enligt följande utgångspunkter:		
- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer		
- De kan lätt omvandlas till kassamedel		
- De har en löptid om högst tre månader från anskaffningstidpunkten		

NOT 38 FÖRVÄNTADE ÅTERVINNINGSTIDPUNKTER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Tillgångar	Koncernen			Moderbolaget		
	Högst 1 år	> 1 år	Totalt	Högst 1 år	> 1 år	Totalt
Andra immateriella tillgångar						
Förvaltningsfastigheter/ Byggnader och mark		1 052 150	1 052 150		1 052 150	1 052 150
Aktier och andelar	2 098 397	1 716 950	3 815 347	1 948 666	1 391 936	3 340 602
Placeringar i koncern- och intresseföretag					140 815	140 815
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	438 643	1 440 042	1 878 685	438 643	1 440 042	1 878 685
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		710	710		710	710
Återförsäkras andel av Försäkringstekniska avsättningar						
- Oreglerade skador	50 060	462 296	512 356	50 060	462 296	512 356
Fordringar avseende direkt försäkring	367 474		367 474	367 474		367 474
Fordringar avseende återförsäkring	48 798		48 798	48 798		48 798
Övriga fordringar	85 565		85 565	110 597		110 597
Materiella anläggningstillgångar		15 636	15 636		15 636	15 636
Aktuell skattefordran	7 253		7 253	7 253		7 253
Likvida medel / Kassa och bank	193 983		193 983	187 387		187 387
Upplupna ränte- och hyresintäkter	22 926		22 926	22 926		22 926
Förutbetalda anskaffningskostnader	21 158		21 158	21 158		21 158
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 201		3 201	3 114		3 114
Summa tillgångar	3 337 459	4 687 784	8 025 242	3 206 076	4 503 584	7 709 661
Skulder						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	574 169		574 169	574 169		574 169
Oreglerade skador	600 347	1 841 468	2 441 815	600 347	1 841 468	2 441 815
Återbäring och rabatter	206 000		206 000	206 000		206 000
Uppskjuten skatteskuld	699 131	65 640	764 771	390 088	65 640	455 728
Pensioner	1 865	2 249	4 114	1 865	2 249	4 114
Övriga avsättningar	400		400	400		400
Skulder avseende direkt försäkring	161 554		161 554	161 554		161 554
Skulder avseende återförsäkring	28 194		28 194	28 194		28 194
Övriga skulder	44 813		44 813	44 766		44 766
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	43 526		43 526	43 322		43 322
Summa skulder och avsättningar	2 359 999	1 909 357	4 269 356	2 050 705	1 909 357	3 960 062

NOT 39 HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Inga händelser av betydelse har inträffat efter balansdagen.

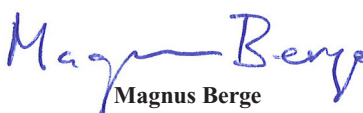
Linköping den 3 mars 2016

Peter Lindgren
Ordförande

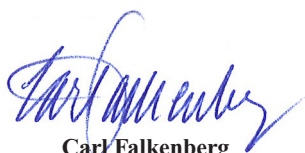
Anna-Karin Cronstedt
Vice ordförande

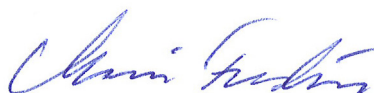
Magnus Berge

Sten Lundqvist

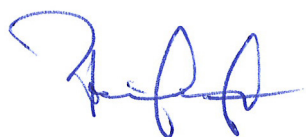
Carl Falkenberg

Maria Fredén

Kristina Ottosson

Rikard Sagent

Sven Eggefalk
Verkställande direktör

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 3 mars 2016.

Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 22 mars 2016.

Min revisionsberättelse har avgivits den 3 mars 2016.

Peter Zell

Auktoriserad revisor

Bolagsstyrningsrapport

Länsförsäkringar Östgöta är ett ömsesidigt försäkringsbolag. Bolagsformen innebär att bolaget till sin helhet ägs av försäkringstagarna och att de i egenskap av ägare genom inbetalning av försäkringspremier kollektivt bidrar till bolagets riskkapital. Bolagsorganen i Länsförsäkringar Östgöta är bolagsstämman, styrelsen, vd och revisorerna.

Länsförsäkringar Östgötas bolagsstyrning regleras av Försäkringsrörelselagen, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd, bolagets bolagsordning och av behöriga bolagsorgan fastställda interna riktlinjer och policies.

En särskild avdelning på bolagets hemsida om bolagsstyrning finns.

Denna bolagsstyrningsrapport har inte granskats av bolagets revisor.

Tillämpning av svensk kod för bolagsstyrning

Svensk kod för bolagsstyrning är näringslivets självreglering för att stärka förtroendet för de svenska börsnoterade bolagen. Även om Länsförsäkringar Östgöta inte tillhör den huvudsakliga målgruppen har bolaget ett spritt ägarskap och allmänintresse varför Länsförsäkringar Östgöta avser att i tillämpliga delar följa Svensk kod för bolagsstyrning (Koden).

Koden bygger på principen ”följ eller förklara”. Principen innebär att bolagen inte behöver följa varje regel utan kan välja andra lösningar förutsatt att varje avvikelse öppet redovisas och skäl anges till avvikelsen.

Länsförsäkringar Östgöta avviker från kodens bestämmelser på följande punkter

- Enligt koden ska granskning ske av delårsrapporter. Revisorerna granskar inte bolagets delårsrapporter. Styrelsen ska även utan närvaro av verkställande direktören eller annan person från bolagsledningen träffa bolagets revisor. Avvikelse från koden sker med hänsyn till att bolaget inte är ett aktiemarknadsbolag och med syftet att begränsa kostnaderna för försäkringstagarna.
- Enligt koden ska inte styrelseledamot utses för längre tid än till slutet av nästa årsstämma. Mandattiden för de bolagsstämموvalda ledamöterna uppgår till tre år. Skälet till avvikelsen från kodens bestämmelser är att intresset av kontinuitet i styrelsearbetet och ge nyvald styrelseledamot rimlig tid att komma in i styrelsearbetet väger tyngre.

- Fullmäktiges deltagande på bolagsstämman förutsätter fysisk närvaro. Bestämmelserna om kallelse till bolagsstämman på bolagets hemsida tillämpas inte av bolaget. Med hänsyn till att fullmäktige utgör en begränsad krets och då möjligheten att delta genom ombud enligt lag inte får förekomma saknas skäl att tillämpa kodens bestämmelser om kallelse till bolagsstämma eller publicering av uppgifter inför stämman på bolagets hemsida.
- Enligt koden ska revisorernas utvärdering av ersättningssystem som är lagstadgad för aktiemarknadsbolagen publiceras på hemsidan innan bolagsstämma. Länsförsäkringar Östgöta tillämpar Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy istället.

Bolagsstämma

Bolagsstämman är Länsförsäkringar Östgötas högsta beslutande organ med ett antal formella uppgifter som regleras i lag och bolagsordning. Stämmans huvudsakliga uppgifter är att besluta om bolagsordning för Länsförsäkringar Östgöta, utse styrelse, revisorer och valberedning samt besluta om ersättning till dessa, besluta om årsredovisning samt om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören. Vid bolagsstämman delas förslaget till ersättning till styrelseledamöterna upp mellan ordföranden, vice ordföranden och övriga ledamöter. Därutöver utgår dagarvoden. Ordinarie bolagsstämma fastställer principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen (se under avsnittet Ersättning till företagsledningen nedan).

Bolagsstämman utgörs av fullmäktige, valda av försäkringstagarna. Antalet fullmäktige uppgår till 76 ordinarie och 76 suppleanter. Bolagets fullmäktigeorganisation finns beskriven på bolagets hemsida. Kallelse till bolagsstämman sker genom brev med posten, tidigast fyra och senast två veckor före bolagsstämman. Plats och tidpunkt för bolagsstämman publiceras även på bolagets hemsida. För deltagande på bolagsstämman krävs att fullmäktig eller respektive fullmäktigs personliga suppleant närvarar fysiskt. Protokoll från bolagsstämma publiceras på bolagets hemsida.

Valberedning

Bolaget har en av bolagsstämman utsedd valberedning med huvudsaklig uppgift att utarbeta förslag till val av styrelse och revisorer samt ersättning till dessa. Valberedningens ledamöter väljs för en mandattid om tre år av bolagsstämman på förslag av en nomineringskommitté vars ledamöter har utsetts av bolagsstämman. Valberedningens uppgifter och

arbetsformer framgår av Instruktion för valberedningen, fastställd av ordinarie bolagsstämma 2015.

Den nu gällande instruktionen finns publicerad på bolagets hemsida.

Valberedningen presenterar sina förslag för fullmäktige i kallelsen till ordinarie bolagsstämma. Vid bolagsstämman presenterar och motiverar valberedningen sina förslag och lämnar en redogörelse för hur dess arbete bedrivits.

Valberedningen består av följande ledamöter:

Anders Wahlquist, f. 1962, verkställande direktör, mandattid 2013-2016

Magnus Börjesson, f. 1963, lantbrukare, mandattid 2013-2016

Monica Rosander, f. 1956, utvecklingsstrateg, mandattid 2014-2017

Astrid Brissman, f. 1956, verkställande direktör, mandattid 2016-2018

Revisorer

Revisorer har till uppgift att på ägarnas vägnar granska bolagets årsredovisning och bokföring och styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av bolaget. Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Östgöta ha en ordinarie revisor och en revisorssuppleant. Revisorerna utses för en mandattid om ett år. Vid ordinarie bolagsstämma 2015 utsågs

Ordinarie auktoriserad revisor:

Peter Zell, f. 1949, KPMG, Stockholm, innehaft uppdraget sedan 2003

Suppleant till auktoriserad revisor

Gunilla Wernelind, f. 1964, KPMG, Stockholm, innehaft uppdraget sedan 2013

Styrelse

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning. I detta ansvar ingår bland annat att fastställa organisation, mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning.

Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av 6-8 ledamöter. Styrelsen består för närvarande av 6 ordinarie ledamöter som är valda av bolagsstämman. Därutöver ingår 2 ordinarie personalrepresentanter med 2 suppleanter. Mandattiden för de bolagsstämmovalda ledamöterna uppgår till tre år.

Styrelsearbetet under 2015

Styrelsesammanträdena under 2015 har bland annat behandlat följande större punkter: bokslut 2014,

internrevisionsrapport 2014, extern revisionsrapport 2014, instruktioner och policies, budget och affärsplan 2016, målbild 2018, samt tillsättning av vd. Årets bolagsstämma hölls den 24 mars.

Under året har styrelsen haft totalt 10 sammanträden, varav ett konstituerande sammanträde. Totalt 33 utskottsmöten varvid 15 av dessa var telefonmöten. Respektive ledamots närvaro för årets sammanträde samt utskott finns beskrivet under bolagets styrelsebeskrivning av respektive ledamot. Kristina Hårdänge närvarade vid 2 styrelsesammanträden, innan hon på egen begäran avgick ur styrelsen per den 12 maj.

Styrelsen genomför en gång per år en utvärdering av styrelsens arbete i syfte att utveckla styrelsens arbetsformer och effektivitet. Resultatet av årets utvärdering presenterades på styrelsens sammanträde i januari och på valberedningens sammanträde i januari.

Bolagets styrelse består av följande ledamöter:

Namn

Peter Lindgren

Födelseår

1959

Huvudsaklig utbildning

Civilekonom

Arbetslivserfarenhet

Revisor, ekonomichef, vd.

Huvudsaklig sysselsättning

Verkställande direktör HSB Östergötland ek.för.

Uppdrag i bolaget

(samt närvaro vid styrelsemöten och utskott)

Ordförande (10 sammanträden, 100 % närvaro), ledamot Revisionsutskott (4 sammanträden, 100 % närvaro), ledamot Lokal Bankstyrelse (6 sammanträden, 83 % närvaro), Ordförande Ersättningsutskott (2 sammanträden, 100 % närvaro) samt ledamot Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB (1 sammanträde, 100 % närvaro).

Andra väsentliga uppdrag

Styrelseledamot HSB Riksförbund ek.för., styrelseledamot HSB Projektpartner AB, styrelseledamot Humlegården Fastigheter AB fr (2012-) samt styrelsesuppleant Intressentföreningen Kvalitetsutveckling,

Oberoendeförhållande

Ja

Invald

2010

Mandattid

2015 – 2018

Namn

Rikard Sagent

Födelseår

1966

Huvudsaklig utbildning

Civilekonom

Arbetslivserfarenhet

Erfarenhet från internationell industriell verksamhet, samt finansbolagsverksamhet.

Huvudsaklig sysselsättning

Egen investeringsverksamhet

Uppdrag i bolaget**(samt närvaro vid styrelsemöten och utskott)**

Styrelseledamot (10 sammanträden, 100 % närvaro),
Ordförande Revisionsutskott (3 sammanträden, 100 %
närvaro) samt ledamot Östgöta Brandstodsbolag
Kapitalförvaltning AB (4 sammanträden, 100 % närvaro).

Andra väsentliga uppdrag

Inga andra väsentliga uppdrag

Oberoendeförhållande

Ja

Invald

2012

Mandattid

2015-2018

Namn

Anna-Karin Cronstedt

Födelseår

1952

Huvudsaklig utbildning

Juristkandidatexamen samt domarutbildning.

Arbetslivserfarenhet

Svea Hovrätt (hovrättsfiskal), Skandinaviska Enskilda
Banken (bankjurist och bankdirektör) samt Saab AB
(bolagsjurist).

Huvudsaklig sysselsättning

Bolagsjurist

Uppdrag i bolaget**(samt närvaro vid styrelsemöten och utskott)**

Vice ordförande (10 sammanträden, 100 % närvaro),
ledamot Revisionsutskott (4 sammanträden, 100 %
närvaro) samt Vice ordförande Ersättningsutskott (2
sammanträden, 100 % närvaro).

Andra väsentliga uppdrag

Styrelseledamot i Saabs Pensionsstiftelse och Saab
Aircraft Leasing Holdings AB, samt styrelsens ordförande
i Järfälla-veddesta Holding AB.

Oberoendeförhållande

Ja

Invald

2008

Mandattid

2014-2017

Namn

Magnus Berge

Födelseår

1959

Huvudsaklig utbildning

Akademiska studier samhällsvetenskap (125 poäng) samt
lantbruksutbildning.

Arbetslivserfarenhet

Lantbrukare sedan 1986. Kommunalråd och
styrelseordförande Söderköpings Kommun (2007-2014)

Huvudsaklig sysselsättning

Lantbrukare med huvudsaklig inriktning på mjölk, kött
och växtodling.

Uppdrag i bolaget**(samt närvaro vid styrelsemöten och utskott)**

Styrelseledamot (10 sammanträden, 100 % närvaro) samt
ledamot Lokal Bankstyrelse (8 sammanträden, 100 %
närvaro).

Andra väsentliga uppdrag

Regionutvecklingsnämnden

Oberoendeförhållande

Ja

Invald

2004

Mandattid

2013 – 2016

Namn

Carl Falkenberg

Födelseår

1959

Huvudsaklig utbildning

Civilekonom

Arbetslivserfarenhet

Bankanställd inom SEB under 25 år, distriktschef
Sörmland (1997-2000), SEB regionchef för Östra Sverige
(2000-2001), distriktschef i Östergötland (2002-2004), vd
SEB A/S Danmark (2005-2006), Näringslivets
projektledare för Ostlänken (2006) samt egen företagare fr
(2007-).

Huvudsaklig sysselsättning

Partner och grundare av Falkenberg Management AB
samt Pir in Sweden AB.

Uppdrag i bolaget**(samt närvaro vid styrelsemöten och utskott)**

Styrelseledamot (10 sammanträden, 100 % närvaro) samt
ledamot Lokal Bankstyrelse (8 sammanträden, 100 %
närvaro).

Andra väsentliga uppdrag

Inga andra väsentliga uppdrag

Oberoendeförhållande

Ja

Invald

2008

Mandattid

2013 – 2016

Namn

Sten Lundqvist

Födelseår

1950

Huvudsaklig utbildning

Civilekonom

Arbetslivserfarenhet

Unisys AB, Ekonomi- och Finansdirektör (1977 – 1987), Skandia International, Ekonomidirektör (1987-1990), Skandia US Holding, President (1991-1995), Edgecom AB/Unisource Mobile AB, Verkställande Direktör (1995 – 2002), Ericsson AB, Senior Business Manager (2002 – 2004) samt Länsförsäkringar Älvsborg, Verkställande Direktör (2004 – 2014)

Huvudsaklig sysselsättning

Senior rådgivare

Uppdrag i bolaget**(samt närvaro vid styrelsemöten och utskott)**

Styrelseledamot (6 sammanträden, 83 % närvaro) samt ledamot Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB (3 sammanträden, 100 % närvaro).

Andra väsentliga uppdrag

Ledamot i Länsförsäkringar Kalmar (2015-)

Oberoendeförhållande

Ja

Invald

2015

Mandattid

2015 – 2018

Namn

Kristina Ottosson

Födelseår

1960

Huvudsaklig utbildning

Ekonomiskt gymnasium 3 år.

Arbetslivserfarenhet

Bokhandel fr (1979-1987), Föreningsbanken fr (1987-1999) samt Länsförsäkringar Östgöta livsäljare och bank fr (1999-2012).

Huvudsaklig sysselsättning

Fackligt arbete, administratör.

Uppdrag i bolaget**(samt närvaro vid styrelsemöten)**

Ordförande i FTF klubbstyrelse, Personalrepresentant i ledningsgrupp och bolagsstyrelse (10 sammanträden, 80 % närvaro).

Oberoendeförhållande

Nej

Invald

2006

Mandattid

2015-2016

Namn

Maria Fredén

Födelseår

1959

Huvudsaklig utbildning

Samhällsvetenskaplig linje gymnasium,

Beteendevetenskaplig linje högskola.

Arbetslivserfarenhet

Lärarvikarie grundskolan, Länsförsäkringar Östgöta fr (1988-).

Huvudsaklig sysselsättning

Skadereglerare

Uppdrag i bolaget**(samt närvaro vid styrelsemöten)**

Vice ordförande i FTF Klubbstyrelse samt personalrepresentant i ledningsgrupp och bolagsstyrelse (10 sammanträden, 100 % närvaro).

Oberoendeförhållande

Nej

Invald

2012

Mandattid

2015-2016

Arbetsfördelning inom styrelsen

Styrelsen har fastställt en arbetsordning för sitt arbete.

Enligt arbetsordningen ska ordföranden leda styrelsens arbete och tillse att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska därvid bland annat tillse att styrelsen sammanträder vid behov, att styrelsen ges tillfälle att delta i sammanträden och erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag samt tillämpar ett ändamålsenligt arbetssätt. Ordföranden ska genom löpande kontakt med vd även mellan styrelsemötena hålla sig informerad om väsentliga händelser och bolagets utveckling samt stödja vd i dennes arbete.

Som ett led i att effektivisera och fördjupa styrelsens arbete i vissa frågor har ett antal utskott inrättats vars uppgifter finns fastställda i styrelsens instruktioner. Utskotten ska regelbundet rapportera sitt arbete till styrelsen och protokoll ska föras som delges styrelsen.

Ersättningsutskott

Styrelsen har inom sig utsett ett ersättningsutskott som utgörs av ordföranden och vice ordföranden.

Ersättningsutskottet skall bereda frågor om ersättning och övriga anställningsvillkor till vd och principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen inför behandling av styrelsen. Beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor till vd fattas av styrelsen. Beslut om principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen fattas av

bolagsstämman på förslag från styrelsen. Utskottet har inget beslutsmandat.

Vid sammanträde i Ersättningsutskottet skall protokoll föras. Protokollen skall tillställas styrelsen.

Revisionsutskott

Styrelsen har inom sig utsett ett revisionsutskott bestående av tre styrelseledamöter.

Revisionsutskottet svarar för beredning av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra bolagets interna styrning avseende den finansiella rapporteringen, riskhanteringen, regelefterlevnad och övrig intern styrning. Utskottet har inget beslutsmandat.

Vid sammanträde i Revisionsutskottet skall protokoll föras. Protokollen skall tillställas styrelsen.

Lokal bankstyrelse

Styrelsen utser inom sig en lokal bankstyrelse som utgörs av tre till fem ledamöter av styrelsens ledamöter.

Den lokala bankstyrelsens uppgift är att följa, stödja och utveckla bankens verksamhet. Den har också en formell roll genom att av- eller tillstyrka större krediter.

Vid sammanträde i lokal bankstyrelse skall protokoll föras.

Verkställande direktör

Den verkställande direktören ansvarar för den löpande operativa verksamheten i Länsförsäkringar Östgöta. En skriftlig instruktion fastställer ansvarsfördelningen mellan styrelse och vd. Vd har utsett en företagsledning som löpande ansvarar för olika delar av verksamheten. Vd ingår inte i styrelsen som ledamot sedan oktober 2014.

Ersättning till företagsledningen

Beslut om principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen fattades av ordinarie bolagsstämma 2015 på förslag från styrelsen.

Ersättning till företagsledning utgår i form av fast lön, rörlig ersättning, pension, förmåner och kostnadsersättningar. Rörlig ersättning är maximerat till ett halvt basbelopp och baseras på att vissa kollektiva mål har uppnåtts. Verkställande direktören har inte rätt till rörlig ersättning.

Styrelsens beskrivning av intern kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen 2015

Styrelsen ansvarar enligt Försäkringsrörelselagen, Finansinspektionens allmänna råd om styrning och kontroll av finansiella företag samt Koden för den interna kontrollen.

Systemen för intern kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen är utformade för att uppnå rimlig säkerhet avseende tillförlitligheten i den externa finansiella rapporteringen och för att säkerställa att de finansiella rapporterna är framtagna i överensstämmelse med god redovisningssed, tillämpliga lagar och föreskrifter.

Denna beskrivning är upprättad i enlighet med Koden och är därmed avgränsad till intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Beskrivningen ingår som en del i bolagsstyrningsrapporten och är inte en del av den formella årsredovisningen och har inte granskats av bolagets revisorer. Informationen nedan beskriver hur den interna kontrollen är organiserad utan att göra något uttalande om hur väl den fungerar.

Länsförsäkringar Östgötas arbete med den interna kontrollen och riskhanteringen avseende den finansiella rapporteringen utgår från den allmänt använda COSO-modellen (the Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission) och baseras på fem interna kontrollkomponenter som beskrivs nedan och omfattar kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation och uppföljning.

Kontrollmiljö

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av kontrollmiljön med den organisation, beslutsordning samt fördelning av befogenheter och ansvar mellan de olika organ styrelsen och verkställande direktören inrättat för bolaget. Denna ordning dokumenteras och kommuniceras i styrdokument i form av interna policies, riktlinjer och instruktioner. Alla företagsövergripande riktlinjer och policies finns i ett ledningssystem för att säkerställa tillgängligheten för alla inom bolaget. Styrelsen har utsett ett revisionsutskott med uppgift att ansvara för beredningen av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra den finansiella rapporteringen. Vidare har styrelsen bland annat för beredning av den finansiella rapporteringen utsett en, från den operativa verksamheten oberoende, granskningsfunktion i syfte att stödja styrelsen i uppföljningen av att verksamheten bedrivs i enlighet med styrelsens beslut. Direkt

underställd den verkställande direktören finns även kontrollfunktionerna Riskkontroll och Compliance.

Riskbedömning

Riskbedömning omfattar att identifiera och kartlägga väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Dessa risker kartläggs och identifieras på bolagsnivå och enhetsnivå.

Kontrollaktiviteter

Processer och risker avseende den finansiella rapporteringen finns kartlagda och dokumenterade. Inom varje process finns kontrollaktiviteter och nyckelkontroller som syftar till hantera de risker som bedömts som väsentliga. Till varje nyckelkontroll finns utsedda ägare.

Information och kommunikation

Inom Länsförsäkringar Östgöta finns etablerade informations- och kommunikationsvägar som syftar till att främja fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen. De interna styrdokumenterna är föremål för översyn och beslut minst en gång per år. Styrdokumenterna publiceras i bolagets ledningssystem. Varje chef ska se till att styrdokument kommuniceras till underställd personal.

Uppföljning

En oberoende granskningsfunktion, Internrevision, har inrättats i syfte att stödja styrelsen i uppföljningen av att verksamheten bedrivs i enlighet med styrelsens beslut. Internrevision ska genom granskning och rapporter utvärdera om verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt, om rapporteringen till styrelsen ger en korrekt bild av verksamheten och om verksamheten bedrivs enligt gällande interna och externa regelverk. Internrevision rapporterar till bolagets styrelse. Vidare ska varje chef se till att styrdokument efterlevs inom sitt ansvarsområde.

Funktionen Compliance har till uppgift att fortlöpande identifiera, bedöma, övervaka och rapportera compliancerisker, dvs. risk för sanktion, risk för finansiell förlust eller risk för ryktesförlust som kan drabba bolaget om regler inte efterlevs. Compliance rapporterar direkt till vd och styrelsen.

Funktionen Riskkontroll har till uppgift att fortlöpande identifiera, bedöma, övervaka och rapportera risker inom den operativa organisationen. Riskkontroll rapporterar direkt till vd och styrelsen.

Styrelsen säkerställer genom återsrapportering från verksamheten, den oberoende granskningsfunktionen, Compliance- och Riskkontrollfunktionerna och genom en årlig översyn av företagsstyrningssystemet att den interna kontrollen i samband med den finansiella rapporteringen fungerar.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Länsförsäkringar Östgöta, org. nr 522001-1224

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Östgöta för år 2015. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 6 - 52.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards (IFRS) såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Östgöta för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Linköping den 3 mars 2016

Peter Zell
Auktoriserad revisor
KPMG

Styrelse

Peter Lindgren

Född 1959, ordförande
Mandatperiod: 2015 – 2018

Anna-Carin Cronstedt

Född 1952, vice ordförande
Mandatperiod: 2014 – 2017

Carl Falkenberg

Född 1959, styrelseledamot
Mandatperiod: 2013 – 2016

Magnus Berge

Född 1959, styrelseledamot
Mandatperiod: 2013– 2016

Rikard Sagent

Född 1966, styrelseledamot
Mandatperiod: 2015 – 2018

Sten Lundqvist

Född 1950, styrelseledamot
Mandatperiod: 2015 – 2018

Kristina Ottosson

Född 1960, arbetstagarrepresentant
Mandatperiod: 2015-2016

Maria Fredén

Född 1959, arbetstagarrepresentant
Mandatperiod: 2015-2016

Styrelsens sekreterare

Rein Puusepp

Vd stab, Länsförsäkringar Östgöta
Född 1958

Ledning

Sven Eggefalk

verkställande direktör

Anders Rahm

chef Administration

Malin Hedström

chef HR

Pia Carlgren

chef Kommunikation &
Verksamhetsutveckling

Pär Kaller

chef Försäkring Sak & Liv

Marie Westerlund

chef Bank

Patrick Peterson

chef Skador

Revisorer

Ordinarie: **Peter Zell**

Född 1949

Auktoriserad revisor, KPMG Stockholm

Innehaft uppdraget sedan 2003

Suppleant: **Gunilla Wernelind**

Född 1964

KPMG Stockholm

Innehaft uppdraget sedan 2013

Fullmäktige

Ordinarie ledamöter

VÄSTRA VALKRETSEN

Mandattid 2014-2016

Boxholm

Magnus Johansson, Mjölby
Börje Johansson, Boxholm

Mjölby

Anders Johansson, Väderstad
Eva Furland, Tranås
Karl-Gustav Westman, Skänninge

Gustav Jönsson, Mjölby
Nina Pettersson, Skänninge

Motala

Björn Holstensson, Borensberg
Sture Larsson, Motala
Jan Jacobsson, Motala
Eva Carlsson, Tjällmo
Bengt Östensson, Motala
Gunilla Melander, Borensberg
Anders Johansson, Motala

Vadstena

Jan Granath, Vadstena
Bengt-O Petersson, Vadstena

Ödeshög

Hans Danielsson, Ödeshög
Åse Theorell, Ödeshög

MELLERSTA VALKRETSEN

Mandattid 2015 - 2017

Kinda

Terese Rydin, Rimforsa
Anders Ljung, Kisa
Anette Andersson, Horn

Linköping, tätorten

Vakant
Thomas Lindstrand, Linköping
Christer Andersson, Linköping
Åke Orrhagen, Linköping
Astrid Brissman, Vreta Kloster
Gunilla Thurffjell, Linköping
Vakant
Anders Wahlquist, Linköping
Björn Slemán, Linköping
Anders Redin, Linköping
Gösta Ekeröth, Linköping
Karin Ljungmark Malmström, Linköping
Åsa de Val, Linköping
Miklos Hargitai, Linköping
Berndt Ring, Linköping

Personliga suppleanter

Tommy Andersson, Boxholm
Daniel Blomqvist, Boxholm

Christer Magnusson, Mjölby
Olof Hermelin, Skänninge
Marie Lönneskog-Hogstadius, Mjölby
Jerker Gustafsson, Mjölby
Ulf Wilhelmsson, Mantorp

Cari Rylander, Motala
Nils-Erik Spetz, Motala
Håkan Möller, Motala
Ann-Sofie Törnqvist, Linköping
Kjell-Åke Boberg, Motala
Kristoffer Böök, Vadstena
Örjan Johansson, Motala

Mats Wahrén, Vadstena
Kerstin Bongsell, Vadstena

Pernilla Wadell, Ödeshög
Hans Stolt, Ödeshög

Anneli Härnström, Kisa
Eva-Lena Hellsing, Rimforsa
Kenneth Magdesjö, Kisa

Fredrik Johnson, Linköping
Ulf Setterud, Linköping
Pär Fahlström, Linköping
Annica Hilliges, Linköping
Johannes Walfridsson, Linköping
Eva Hartzell, Linköping
Lena Norin-Selhaq, Linköping
Jan-Erik Cardell, Linköping
Anna Wallentinson, Linköping
Michael Sturehed, Linköping
Anna Åsberg, Linköping

Petra Hammarstedt, Linköping
Göran Hägg, Linköping
Christina De Amaral, Linköping
Pia Carlsson, Linköping

Ordinarie ledamöter

Linköping, landsbygden

Ulf Gustafsson, Klockrike
Bengt Ingvarson, Vreta kloster
Tomas Larsson, Sturefors
Tobias Kurtsson, Linköping
Lennart Secher, Vikingstad
Magnus Börjesson, Vreta kloster
Björn Johansson, Lingham
Erik Bjärnlid, Vreta kloster
Axel Lagerfelt, Linköping

Ydre

Peter Karlsson, Österbymo

Åtvidaberg

Carl-Johan Liedberg, Åtvidaberg
Jonas Palmqvist, Åtvidaberg

ÖSTRA VALKRETSEN

Mandattid 2016 - 2018

Finspång

Greger Arvidsson,
Ljusfallshammar
Göran Gustafson, Grytgöl
Jonny Pettersson, Finspång

Norrköping tätorten

Kid-Åke Angland, Norrköping
Lars Lindkvist, Norrköping
Fredrik Olsson, Norrköping
Birgitta Speer, Norrköping
Rolf Folkin, Norrköping
Jan Nystedt, Söderköping
Jörgen Rundgren, Norrköping
Monica Rosander, Norrköping
Dag Gunnarsson, Norrköping
Lena Hermelin, Norrköping
Tomas Hägle, Norrköping
Johan Skullman, Norrköping
Susanne Lind, Norrköping
Bernt Bertilsson, Norrköping
Thomas Lundell, Norrköping

Norrköping, landsbygden

Anders Sjöberg, Vikbolandet
Tomas Carlsson, Vikbolandet
Ann-Sofie Leo, Vikbolandet
Tomas Lygnegård, Vikbolandet
Håkan Skog, Vikbolandet

Söderköping

Bengt Johansson, Söderköping
Björn Åkerlind, Söderköping
Stig Sjölander, Söderköping

Valdemarsvik

Helena Olsson Hägg,
Valdemarsvik
Heléne Köhler, Valdemarsvik

Personliga suppleanter

Magnus Nedstrand, Linköping
Helene Eriksson, Lingham
Vakant
Katarina Andersson, Linköping
Mikael Holmstrand, Linköping
Roger Eriksson, Linköping
Mats Jonasson, Nykil
Bo Didrikson, Lingham
Urban Viklund, Linköping

Tomas Johansson, Österbymo

Magnus Andersson, Åtvidaberg
Martin Lindqvist, Åtvidaberg

Per Karlsson, Finspång
Daniel Nilsson, Finspång
Anna Rosenqvist, Finspång

Tommy Agefur, Norrköping
Maria Kufver, Norrköping
Johanna Palmér, Linköping
Anders Nobrant, Norrköping
Peter Norén, Åby
Stefan Molander, Norrköping
Magnus Malm, Norrköping
Rose-Marie Bidenäs, Norrköping
John Filipiak, Norrköping
Bertil Berg, Norrköping
Eddy Demir, Söderköping
Fredrik Borin, Norrköping
Lina Skandevall, Norrköping
Krister Eriksson, Åby
Robert Lind, Norrköping

Karin Jakobsson, Norrköping
Susanne Mannerstam, Åby
Matz Borg, Skärblacka
Ulrika Aronsson, Vikbolandet
Eva Axelsson, Norrköping

Lovisa Nordborg, Söderköping
Caroline Ottosson, Söderköping
Thomas Karlberg, Söderköping

Malin Hellsing, Valdemarsvik
Maria Feltborn, Valdemarsvik

Ord och uttryck

Allmänt

Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkras hos andra bolag.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är, till skillnad från vid indirekt försäkring, direkt ansvarig gentemot försäkringstagarna.

Mottagen återförsäkring

Med mottagen återförsäkring förstås återförsäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar bolaget de tecknade försäkringarna – helt eller delvis – hos andra bolag. Man talar om avgiven återförsäkring hos de förstnämnda och mottagen återförsäkring (indirekt försäkring) hos de sistnämnda bolagen.

Affär för egen räkning (f e r)

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskat med avgiven återförsäkring.

Resultaträkning och analys

Premieinkomst

Motsvarar i princip under året influtna premiebelopp utan korrigering för in- och utgående premiereserver. I premieinkomsten ingår även ej betalda terminspremier.

Premieintäkt

Avser den premieinkomst som belöper på räkenskapsåret. Premierna inbetalas vid skilda förfallodagar under året och avser som regel en försäkringstid av ett år. Vid räkenskapsårets slut har bolaget således erhållit premier som till större eller mindre del avser närmast följande år. Denna del av premieinkomsten redovisas i bokslutet som en skuldpost, som kallas avsättning för ej intjänade premier. Motsvarande skuldpost vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året. Se även ”Avsättning för kvardröjande risker” nedan. Premieintäkten för året består av följande poster: avsättning för ej intjänade premier vid årets början plus premieinkomst under året minus avsättning för ej intjänade premier vid årets slut.

Kalkylränta

Eftersom premierna betalas i förskott och viss tid förflyter från det en skada inträffar till dess ersättning utbetalas, samlas hos bolaget ett kapital som ger avkastning. Den beräknade räntan på detta kapital, som i bokslutet motsvaras av försäkringstekniska skulder, kallas kalkylränta. Denna ränta överförs i resultatredivisningen från kapitalförvaltningen till försäkringsverksamheten. Underlaget för räntebeträffningen är summan av halva premieintäkten och genomsnittet av in- och utgående teknisk ersättnings- och skadebehandlingsreserv för egen räkning. Som kalkylränta används den interpolerade marknadsräntan för statsobligationer vars duration motsvaras av durationen på de försäkringstekniska avsättningarna i bolaget. Eventuell återstående del av kapitalavkastningen ska föras till verksamhetsgrenen kapitalförvaltning.

Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar plus avsättning för oreglerade skador vid årets slut minus avsättning för oreglerade skador vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av reservavvecklingsresultat.

Driftskostnader

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnader för försäljning och administration. Kostnader för skadebehandling inkluderas i försäkringsersättningar.

Reservavveckling

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets slut reserveras medel, i bokslutet, i avsättning för oreglerade skador. Den bedömning av kommande utbetalningar som gjorts kan av olika skäl visa sig felaktig. Inflationstakten kan bli en annan än den som förutsattes när skadan värderades. Lagstiftning och/eller praxis beträffande personskador kan förändras. Vidare är det allmänt svårt att bedöma utbetalningarna för en komplicerad skada, vars slutreglering kan ligga flera år framåt i tiden. Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en vinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det en avvecklingsförlust.

Balansräkning

Försäkringstekniska skulder

Sammanfattande benämning på avsättning för ej intjänade premier, avsättning för oreglerade skador och avsättning för skaderegleringskostnader.

Avsättning för ej intjänade premier

En skuldpost som i princip motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs sig till nästkommande år.

Avsättning för kvardröjande risker

(en del av avsättning för ej intjänade premier)

Om avsättningen för ej intjänade premier bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfallodag, ska denna ökas med avsättning för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

De skador som inträffar under räkenskapsåret hinner av olika skäl (tidskrävande utredningar med mera) inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräkning av ännu inte utbetalda skadeersättningar. Det är denna skuldpost som kallas avsättning för oreglerade skador.

Avsättning för skaderegleringskostnader

De skador som ingår i avsättningen för oreglerade skador kommer före slutregleringen att medföra vissa förvaltningskostnader. För dessa förväntade kostnader avsätts i bokslutet en skuldpost som kallas avsättning för skaderegleringskostnader.

Övriga termer

Direktavkastning

Driftsöverskott från byggnader och mark, erhållna utdelningar och räntor i procent av totala tillgångarnas genomsnittliga värde under året.

Kapitalbas

Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet i ett bolag. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser också räkna in förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långgivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla andra vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapitalet och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent. Som beräkningsbas har använts premieinkomst för egen räkning.

Konsolideringskapital

Sammanfattande benämning på eget kapital, obeskattade reserver och övervärden i tillgångar.

Skadekostnad

Utbetalningar och avsättningar för oreglerade skador för skador som inträffat under året.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett företag behöver. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen ska vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av verksamhet bolaget bedriver).

Totalavkastning

Direktavkastning och värdeförändring i procent av totala tillgångarnas genomsnittliga värde under året.

Övriga nyckeltal

Skadeprocent brutto:

Försäkringsersättningar i förhållande till premieintäkt.

Driftskostnadsprocent brutto:

Driftskostnader i försäkringsrörelsen i förhållande till premieintäkt.

Totalkostnadsprocent brutto:

Summan av skadeprocent brutto och driftskostnadsprocent brutto.

Linköping Platensgatan 11, Box 400, 581 04 Linköping, 013-29 00 00 | Tornby, Svedengatan 9, Box 400, 581 04 Linköping, 013-29 00 00 | **Kisa** Torggatan 1, Box 95, 590 40 Kisa, 0494-29 00 00 | **Mjölby** Kungsvägen 56, Box 244, 595 23 Mjölby, 0142-29 00 00 | **Motala** City-huset, Prästgatan 2, Box 377, 591 24 Motala, 0141-29 00 00
Norrköping Hantverkaregatan 49, Box 184, 601 03 Norrköping, 011-29 00 00 | Ingelsta, Koppargatan 17, Box 184, 601 03 Norrköping, 011-29 00 00
E-post info@LFostgota.se

lansforsakringar.se/ostgota